

כבס"ד, כ' בסיון תשפ"א

31 במאי 2021

תיק 77063

פסק דין

ובין :
הנתבע

בעניין שבין :
התובע

א. ראשית דבר

נקדים אמירה כללית, טרם ניכנס לגופם של דברים. התביעה שלפנינו עוסקת בפירוק שותפות עסקית. מדובר על עסק שגלגל למעלה מ-25 מיליון שקלים במשך שנות השותפות. מטבעם של דברים, פרטים חשובנאיים ועסקיים רבים ניתנים לפרשנויות שונות. פרטי פרטים של הסכמים ניתנים לפרשנויות, חשובנאות עסקית נתונה לפרשנות. וכמובן שיש גם טעויות אנוש.

מתוך מעבר על כל הטענות וכל המסמכים, לא מצאנו שבזמן הפעלת העסק או מכירתו מישהו ביקש לפגוע באחר בכוונה תחילה. לא מצאנו כוונת זדון לגזל או רמאות. גם בטענות, גם אם הן מוטעות, חשובנאית, הלכתית או סתם עובדתית, לא התרשמנו שהייתה כוונה כזו. הונחו בפנינו פרטים מורכבים רבים, ואנשים טועים בהם. הבחירה לראות בטענות והתנהלות של השני רמייה וזדון איננה מסייעת לכם, אלא רק פוגעת בכם ובמשפחתכם.

זכותו של כל אדם לעמוד על כל שקל המגיע לו מאחר, ללא קשר לשאלה אם מניעת הרווח נעשתה בזדון או בשגגה. אך במערכת מורכבת ומסועפת כל כך, היינו מצפים שלצדדים תהיה יכולת לקבל בהבנה טעויות אנוש, ואף למחול על שטחים אפורים, כאשר ההפסד אינו מרובה. כאמור, זכותו של כל אדם להתעקש על כל פרוטה, וחובתנו לדון בדין פרוטה כמאה. אך הצדדים לא הרוויחו דבר מהסגנון הנוקשה והלוחמני בהם נקטו. באותה מידה היו יכולים להגיש את הדברים בצורה ניווחה, ולבקש מבית הדין שיסייע לחשב את הכספים המגיעים לכל צד. בית הדין היה נרתם לכך בחפץ לב, שכן זו חובתנו. הסגנון המתלהם לא תרם דבר לכיסכם, ורק פגע ביחסי שלום שהיו יכולים להיות כאן. כדיינים, ראינו מספיק תיקים בהם הצדדים הגיעו ויצאו בשלום זה עם זה, גם לאחר שהציבו לפתחנו את השאלות ואת הטענות.

חכמת ההמונים למדה אותנו להימנע מעירוב משפחה ועסקים. לצערנו, הצדדים למדו את התבונה שבכך על בשרם. דווקא מתוך כך היינו מצפים מהצדדים להבין את המוטל על הכף: האם הפגיעה בשלום המשפחה הרחבה שווה את הסכומים שנתבעו כאן? אחרי בחינת כל הטענות, מדובר בפערים של מספר מאות אלפי שקלים, מתוך מיליונים שהתובע קיבל מרכישת, הפעלת, מכירת

העסק. האמנם היה שווה לקרוע את המשפחה בשביל סכומים שכאלה? והיותר שאיננו מתרשמים שההתנצחות סייעה לצדדים לזכות במה שלא היו יכולים לזכות בו בדרכי נעם. עננה כבדה רובצת על המשפחה. חשוב שהצדדים יבינו מה פסק הדין מסוגל לעשות ומה לא. פסק הדין יכול לסייע בהסרת הספקות הממוניים. אנו תקווה שהידיעה שבית הדין כבר הכריעו בפן הממוני תאפשר לצדדים להניח לצד הזה של העניין, ולהמשיך הלאה. אך השבת השלום תלויה ברצונם הכן לקבל זה את זה בהבנה. זה תלוי אך ורק בצדדים וברצונם, פסק הדין לא יכול להוות תחליף לכך. כפי שאמר נתבע 2 באחד הדיונים: להבין שגם אני טעיתי, וגם הוא טעה, בואו נשתה לחיים ונמשיך הלאה.

מכאן, יחרוג בית הדין ממנהגו וכבר בפתיחת הפסק במקום לגשת ישר לסוגיות ולמספרים ולצלול לתוכם, נפתח בקריאה נרגשת מעומק הלב לצדדים: אנא, חדלו! הדרך לעתיד טוב יותר לכם ולמשפחתכם נעוצה אך ורק בכס.

גילוי דעת כללי טרם נתחיל: התביעה שלפנינו עוסקת בפירוק שותפות עסקית. הסעד שהתבקשנו לספק הוא איזון נכון של הרווחים מהשותפות, ויתר הפנים הממוניים הקשורים בו, בין הצדדים. בזמן בירור הרקע העובדתי, נחשפו בפנינו פרטים שעשויים להיות להם פנים פליליים. כאמור, איננו עוסקים בפלילים. הערנו לצדדים כי עליהם לוודא שפעילותם העסקית חוקית, וכן שאינם גוזלים את הכלל במעשיהם. איננו עוסקים בכך, ואנו סומכים על הצדדים כי ימצאו את הדרך למנוע ידם מעושק הכלל, ככל שישנו.

ב. השתלשלות האירועים המוסכמים

1. התובע והנתבע הינם גיסים.
2. בשנת 2010 פנה התובע לנתבע והציע לו להשתתף ברכישת והפעלת מרכול (להלן "המרכול").
3. לאחר דין ודברים, הצדדים הגיעו להסכם, ורכשו את המרכול מהבעלים הקודם (להלן "הבעלים הקודם").
4. ההסכם כלל שלושה מרכיבים מרכזיים שעמדו בין הצדדים –
 - א. הלוואה ראשונית שכל אחד מהצדדים יתן לעסק, ע"ס 200 אש"ח. מוסכם שהנתבע שילם את הסכום הזה. ישנה מחלוקת בין הצדדים האם התובע שילם סכום זה.
 - ב. הסכם העבודה – הוסכם שהנתבע ינהל ויפעיל את העסק, ואילו התובע יעסוק בהתקשרויות שונות (סיוע מול היישוב ומול הבנקים, השגת סחורות מסוימות, וכדו') ויזמות עסקית.

- ג. הסכם ביחס למשכורות. את הסכם השכר נפרט בהמשך, עת נעסוק בתביעה העוסקת בה.
5. את פרטי הפעלת העסק הרלוונטיים לתביעה נפרט במקומם, בחלק התביעות. כאן ניתן סקירה כללית של התנהלות העסק בלבד.
6. בחציה השני של שנת 2011 הזמין התובע יועץ עסקי (להלן "היועץ"). תפקידו היה לנתח את הנתונים שנמסרו לו אודות תפעול העסק, לייעץ לנתבע בניהול העסק ולקבוע דרכי פעילות עתידיים שיאפשרו רווחיות של העסק. בהתאם לעצתו, המפורטת בדו"ח שנמסר לבית הדין, התחילו הצדדים לקחת משכורות גבוהות יותר. על כך נפרט בחלק שיעסוק בנושא זה ובהשלכותיו.
7. בשנת 2015 הוחלט למכור את העסק. את המניעים למכירת העסק ננתח בפרק שיעסוק בתביעות שעלו לאור המכירה.
8. אחרי משא ומתן ראוי, הוסכם שהעסק יימכר בסך 2.7 מיליון ₪. 700 אש"ח הועברו מיד, 1.2 מיליון ₪ עברו בהמשך דרך התובע וחולקו בשווה. בנוסף, הוסכם שיהיו 40 תשלומים בסך 20 אש"ח. צ'קים ניתנו לנתבע, כאשר הוסכם שצ'קים אלו יימסרו לפיקדון בלבד. מדי חודש בחודשו על הרוכשים לפדות את הצ'קים מידי הנתבע.
9. בעת סיום מכירת העסק, פנה התובע לנתבע ואמר שיש לו תביעות רבות כנגדו, משום שלטענתו הנתבע מעל בכספים רבים ואלו לא התחלקו כראוי. התובע התעקש שהבורר יהיה חמיו, אביו של הנתבע (להלן "הבורר", "נתבע 2").
10. בפני נתבע 2 התקיימו שש ישיבות. במסגרתן דחף נתבע 2 לסגירה סופית של העסק ומכירת הרכב שבבעלות העסק. את פרטי התביעה הקשורים לרכב נפרט במקומם. הצ'קים של הרוכשים הועברו לידי נתבע 2 לפיקדון.
11. לאחר הדיונים הללו, הוחלט שהבוררות תעבור לבורר לפנינו. הצדדים חתמו על שטר בוררות, במסגרתה הבורר נתבע כנתבע 2.
12. למען הסדר הטוב ומפאת רגישות העניין החלטנו להפריד את דינו של הנתבע מנתבע 2. בתאריך כ"ט באב תשע"ח, 9 באוגוסט 2018 ניתן פסק דין חלקי שעסק בעיקר בענייניו של נתבע 2. את פרטי הפסקת הבוררות והנובע ממנה פירטנו בפסק הדין החלקי. על פסק דין זה הוגש ערעור.
13. החלטה בבקשה לרשות ערעור נתנה על ידי אב"ד הרב עדו רכניץ בתאריך ט"ו שבט תשע"ט, 21 ינואר 2019. בהחלטה נקבע כי נתבע 2 ערב לכל חובות הנתבע כלפי התובע

- בכפוף להסכמתו) וכן נקבע כי בית דין זה יעסוק בסדרי התשלומים לחוב המוסכם על סך 162,223 ₪.
14. בעקבות ההחלטה הורה בית הדין על ביצוע העברת הכספים בין נתבע 2 לתובע. העברה בוצעה בתאריך 2/4/19 כו אדר תשע"ט, במשרדי בית הדין בפני מנהל בית הדין, הרב אהרן פלדמן, ובפני דיינים שהיו נוכחים שם. נכתב פרוטוקול מסודר.
15. נתבע 2 מסר לתובע 133,900 ₪ + 7572 \$.
16. בעניין זה התגלעה מחלוקת בין הצדדים שעסקה בגובה הסכום שניתן, והיא ותפורט בהמשך.
17. עבר עסקי ארוך (יחסית) עשוי להותיר אחריו שלל נקודות הדורשות בירור. תופעה זה לא פסחה על העסק דן. הבירורים הללו באים לידי ביטוי ברשימת התביעות של הצדדים שנפרטן כעת. מטעמי נוחות הקריאה וההבנה, פירטנו את הפרטים הרלוונטיים לסעיפי התביעה בתוך סעיפי התביעה.

1. השלמת הלוואת הבעלים והסכם המשכורת

רקע לפרק זה

18. בעת רכישת העסק, הוסכמו פרטים ביחס להלוואת הבעלים ומשיכת המשכורות. לצערנו לא נוצר מסמך מסכם וסופי, אך הפרטיים העקרוניים מוסכמים. מוסכם כי אלו פרטי ההסכם:
- א. אין יחס של עובד-ומעביד בין הצדדים. שניהם שותפים מלאים בעסק (כאשר מסיבות טכניות העסק נרשם ב-100% על שמו של הנתבע).
- ב. כל צד יתן לעסק סך של 200 אש"ח כהלוואת בעלים (לגבי דרך הכנסת ההלוואה ישנם חילוקי דעות, נדון בהם בהמשך).
- ג. משיכת המשכורות תיעשה בכל אופן חוקי שיעמוד לרשות הצדדים. לא מובטח תלוש משכורת וכדו'. לדוגמא – משכורת יכולה להימשך כהחזר הלוואת בעלים, כהחזר הוצאות, וכן על זה הדרך.
- ד. פרטי השכר – בחודש בו הרוויח העסק 5,000 ₪ או פחות, ואף אם לא ירוויח כלל, הנתבע יקבל במשכורתו 5,000 ₪, והתובע לא יקבל דבר.
- ה. בחודש בו הרוויח העסק בין 5,000-9,000 ₪ - יקבל הנתבע במשכורתו את כל הרווח של אותו החודש, והתובע לא יקבל דבר.

- ו. בחודש בו הרוויח העסק בין 9,000-18,000 ₪, יקבל הנתבע 9,000 ₪, והתובע יקבל את יתרת הרווח.
- ז. בחודש בו הרוויח העסק למעלה מ-18,000 ₪, יתחלקו הצדדים ברווחים בשווה.
19. ניכר לכל כי הסכם השכר מוטה לטובת הנתבע. הנתבע הסביר כי שתי סיבות לכך – ראשית, הוא עזב עבודה יציבה בכדי להיכנס לעסק, והתובע נאלץ להבטיח לו משכורת בסיסית בכדי לשכנע אותו להצטרף אליו ברכישת העסק. שנית – כאמור, עבודתו של הנתבע במרכול דרשה ממנו להיות שקוע בה ללא יכולת להתפרנס ממקור אחר, בשונה מן התובע, ממנו העסק דרש פחות מסירות מתמדת.
20. לגבי הלוואת הבעלים: מוסכם כי הנתבע הכניס את מלוא 200 אש"ח המוטלים עליו. התובע, לעומת זאת, הכניס 160,629 ₪¹ בסחורות שונות.
21. בחודשים הראשונים של הפעלת העסק, רק הנתבע משך משכורת מן העסק.
22. כעבור מספר חודשים, הזמין התובע, בידיעת והסכמת הנתבע, את היועץ שהוזכר לעיל, יועץ עסקי במקצועו, כדי לברר את מצב העסק ואת הדרך הנכונה קדימה.
23. היועץ הוציא דו"ח בתאריך 21/8/2011. מסקנותיו המרכזיות הנוגעות לענייננו:
- א. מצבו העסקי של המרכול טוב, והולך ומשתפר.
- ב. העסק רווחי ברמה המאפשרת לכל צד למשוך משכורת של לפחות 10,000 ₪ בחודשים הקרובים, ויתכן שאף יותר מכך בהמשך.
- ג. התובע, שעד אותה עת לא משך משכורות, זכאי לקבל משכורות כנגד המשכורות שמשך הנתבע עד כה. בפועל, מכיוון שהתובע לא סיים את תשלום הלוואת הבעלים, התובע לא ימשוך משכורת בפועל, אלא יחשב באופן רטרואקטיבי את המשכורת שהייתה מגיעה לו כאילו הוא משך אותה ושילם אותה כהלוואת הבעלים.

המחלוקות בעניינים אלו

סכומי המשכורת שקבלו הצדדים:

24. התובע טוען כי סך משכורתו של הנתבע מתחילת עבודתו בעסק ועד מכירתו עומד על סך 718,426 ₪. התובע, לעומתו, קיבל 485,027 ₪. התובע דורש את ההפרש, העומד ע"ס 233,399 ₪.

¹ כך מובא בסיכומי התובע סעיף 14, וכן מתועד במסמכי היועץ. אמנם המספר 158 אש"ח עלה פעמים רבות, אך אנו מתרשמים כי זהו הסכום שהתובע גבה במשכורתו בעזרת הקבלות, ואינו הסכום אותו הכניס לעסק. בהמשך נציין כי במידה וישנן טעויות חשבונאיות בפסק הדין, זכות כל אחד מן הצדדים לדרוש תיקון ללא לעבור דרך ערכאת ערעור.
5

25. הנתבע טוען כי בשנת 2011 לא היו די הכנסות בכדי להצדיק קבלת שכר של התובע (כפי שיפורט בסעיף 27 ובהמשך פסק הדין). אם כך, יש לחשב רק משנת 2012. החל משנה זו, לטענת הנתבע, הנתבע קיבל 591,609 ₪².
26. מעבר לכך, הנתבע טוען כי ישנם הכנסות נוספות שהעסק הכניס לתובע, שהוא לא חישב, ויפורטו להלן.
27. **באשר לשנת 2011**: הנתבע טוען כי ככל שהעסק מרוויח עד ל- 9,000 ₪ בחודש, רווח זה יקבל רק הוא. ברם, טכנית אין אפשרות להעריך את ההכנסה של העסק באופן חדשי. מרכול, מטבעו, מוציא עשרות אלפי שקלים בשבוע, ובמקביל מכניס עשרות אלפי שקלים. מצב חשבון הבנק ברגע נתון אינו משקף את המצב של המרכול, מכיוון שיתכן וסכום זה קודם או מאוחר לתשלום לספק, או תשלומים של לקוחות. על כן הדרך היחידה לדעת כמה מגיע לנתבע היא עיון במאזן השנתי בסוף השנה. הנתבע צריך לפרנס את משפחתו גם במשך השנה, ועל כן הוא משך כספים באופן זהיר כמשכורת. אך ודאי שבסוף השנה היה על הצדדים לאמוד את ההכנסה הכוללת על פי דוח הרווח וההפסד, והאיזון השנתי צריך להיצמד לדוח זה. בשנת 2011 היה רווח בסך 10,663 ₪. סכום זה הוא רווח של המרכול אחרי שבאותה שנה הנתבע משך משכורות בסך 85,337 ₪. כלומר – קצת מעל 7,000 ₪ לחודש. גם אחרי שיקבל הנתבע את מלוא סכום הרווח, הוא עדיין לא יגיע לסך 9,000 ₪ לחודש. על כן לטענתו מלוא הרווח משנה זו מגיע לו.
28. **ניכוי מס חברות**: חלק מהחשבון שהציג התובע מתייחס לניכוי מס שהעסק זכה בו בגין רכישת רכב המאזדה. כלומר: אמנם רשום שהעסק הוציא 169 אש"ח על המאזדה, אך בפועל לולא רכישת המאזדה העסק היה צריך לשלם 25% מסכום זה כמס חברות, כך שבעצם רכישת הרכב גרמה להוצאה קטנה ב-25% מהסכום שהוסכם, כיוון שמסכום זה ששולם על הרכב לא שולם מס חברות. מכיוון שההסכם בין הצדדים אינו מבוסס על משכורות, ולא על דיבידנדים, המשמעות היא כי הצדדים רשאים להוציא את הכסף הראוי להם מן החברה בכל אופן חוקי שהם מוצאים. מכיוון שחשבונאית התובע גרם לעסק להוציא, בפועל, רק 126,750 ₪, ולא 169 אש"ח, התובע חישב את עלות הרכב לפי סכום זה.
29. הנתבע עונה כנגדו שאם כך, הדברים יסובו על שני הצדדים. נוסחת התשלומים לצדדים איננה מבטיחה תלוש משכורת. משמעות ה"רווח" שבנוסחה הוא – הסכום אותו ניתן להוציא מהעסק. ממילא הכוונה היא – כמה העסק הוציא על כל אחד מן העובדים. לדוגמא – אם העסק הרוויח 9,000 ₪, והנתבע מבקש לקבל את הסכום הזה שהובטח לו בצורה של תלוש, הרי שזכותו **להוציא** מן העסק 9,000 ₪. תלוש המתבסס על 9,000 ₪

² כמפורט בטבלה שבסיכומים עמוד 9.

יכניס לכיסו הרבה פחות מכך, ובכל זאת זה ייחשב שלקח מן העסק את הסכום הזה, שכן – הוא לקח מן העסק את הסכום הזה.

30. **רווחים רטרואקטיביים שהנתבע כבר מימש, והשלמת הלוואת הבעלים של התובע:**
באשר להשלמת הלוואת הבעלים, ישנן מספר מחלוקות:

31. **טענות התובע בעניין השלמת הלוואת הבעלים שלו:** התובע טוען כי הוסכם שהתובע יכול לשלם את חלקו בשווה כסף. על כן הוא הכניס סך של 160,629 ₪ בסחורות שונות. את כ-40 אש"ח הנותרים הוא השלים על ידי כך שלא משך משכורות משנת 2011, כפי שיעץ היועץ.

32. **טענות הנתבע בעניין השלמת הלוואת הבעלים של התובע:**

א. מעולם לא הוסכם שהתובע ישלם את מלוא הסכום בסחורות. הוסכם שהתובע ישלם מחצית במזומן ומחצית בסחורות.

ב. התובע מעריך את שווי הסחורות שהביא בניכוי 10% (כלומר, אם הוא מביא ארגז קולה שניתן למכור ב-33 ₪, התובע מעריך את ההכנסה לעסק בסך 30 ₪). הנתבע טוען כי יש לקזז יותר מכך, מכיוון שהכנסה רגילה במכולת מסחורה היא בסך כ-23% (אם כך, ארגז קולה שכזה היה מוערך בסך כ-26 ₪). על כן טוען הנתבע כי יש לאמוד את הסחורה שהביא התובע בערך 140 אש"ח, ולא 160,629 ₪.

ג. הנתבע אינו מקבל את שיטת חלוקת המשכורת שמציע היועץ. לטענתו, מעולם לא הוסכם כי הנתבע יקבל משכורות למפרע. אמנם היועץ כתב כך, אך אמירה זו התבססה על אמירתו של התובע. היועץ אינו מוסמך להביע דעה משפטית ביחס להסכם השכר שביניהם, ומסתבר שאף לא התכוון לומר את דבריו כהכרעה משפטית, אלא כתב מהי הדרך הנוחה ביותר לחלק את הכספים למפרע, בהתבסס על דברי התובע. על בית הדין להכריע משפטית בשאלה זו, ולא לסמוך על דברי יועץ עסקי, שאינו יועץ משפטי.

33. לאור זאת טוען הנתבע כי על התובע להשלים 60 אש"ח מהלוואת הבעלים שהוטלה עליו.

34. **תמצית הנושאים לדיון ובירור בסעיף תביעה זה:**

- א. האם יש לחשב למפרע את יתרת שנת 2011 ולהוסיף אותה למשכורתו של הנתבע?
- ב. האם התובע זכאי להשלמה רטרואקטיבית של המשכורות שלא משך עד שהגיע היועץ?
- ג. כיצד יש לחשב את שווי הסחורות שהכניס התובע?

ד. כיצד יש לחשב את המשכורות: לפי הוצאת העסק (לדוגמא בניכוי 25% של מס חברות), או לפי הסך שכל צד קיבל?

דין

א. האם יש לחשב למפרע את יתרת שנת 2011 ולהוסיף אותה למשכורתו של הנתבע?

35. כפי שנאמר בדיונים שהתקיימו בפנינו, מוסכם בין הצדדים, ואף מסתבר, שאין אפשרות לדעת את רווחי העסק האמיתיים ברמה החודשית. אם יש תשלום לספק שוטף+90, והצדדים ימשכו את משכורתם בראשון לכל חודש לפי מצב חשבון הבנק הנוכחי כפי שמשתקף באותו הרגע, העסק יתמוטט מהר מאוד, מכיוון שלא יהיה לעסק מניין לשלם לספקים. זהו המצב המקובל בשוק, ואכן רוב העסקים הקטנים הדומים בישראל מתנהלים באופן זה³. אמירה זו של הצדדים איננה ייחודית לעסק שלהם.

36. הנתבע הראה שרווחי שנת 2011 עמדו ע"ס מעט למעלה מ-10 אש"ח. לטענתו, יש להוסיף את הכסף הזה למשכורות שהיה אמור למשוך בשנה זו, ולתת לו את הכסף הזה כעת. היכן הכסף הזה כעת? טענת הנתבע נשמעת כאילו דיווח זה הכניס את הכסף לכספת ומאז הוא יושב שם ומחכה להתחלק. ולא היא – הכסף נשאר בעסק, והשפיע על ההכנסות של שנת 2012. כך שאין כל הגיון לחזור אחורה ולתבוע את הכסף הזה.

37. מתי חשבו התובע והנתבע שיעצרו ויעשו את החשבון הכולל? לכאורה הזמן הנכון לכך הוא בזמן מכירת העסק. התובע הראה כי רווחים והפסדים של הבעלים הקודם, הועברו אליהם. אם כך, האם הבעלים הקודם יכול לבוא ולתבוע אותם כעת? ודאי שלא. הרווחים וההפסדים מגולמים בסכום המכירה. כאשר הבעלים הקודם מכר את העסק, עליו היה להתחשב ברווחים, בהפסדים, ובסבירות הרווחים העתידיים. כל זאת אמור להיכלל בסכום העסקה.

38. באותו האופן, רווחי שנת 2011 נמשכו לתוך שנת 2012. וכן הלאה. על כן אין זה סביר לחזור אחורה ולבחון את רווחי שנת 2011 ולדרוש אותם.

39. סיכום: אין להוסיף לנתבע את יתרת שנת 2011.

ב. פרשנות החוזה ומשכורתו הרטרואקטיבית של התובע:

40. לצערנו, מעולם לא יצא נוסח סופי להסכם בין הצדדים, כך שאין ביכולתנו לעמוד על ניסוח ההסכם ולהכריע אם מגיעה לתובע משכורת רטרואקטיבית.

³ ראו סקירות של משרד הכלכלה והתעשייה – הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים בנושא מוסר תשלומים לעסקים אלו; וכן בישיבת מליאת הכנסת מתאריך ו' באדר תשע"ו 15/02/16.

41. בהמשך לדברים הקודמים, נטייתנו היא לחשוב כי לתובע לא מגיעות משכורות רטרואקטיביות. ראשית, כך נשמע מן הניסוחים הראשוניים של ההסכם שהוצגו בפנינו. ברם אין בהם בכדי הכרעה. יתרה מזו, לכאורה פחות סביר שהייתה כוונה לקבל משכורות למפרע. הרי נניח שאחרי שנה העסק היה מצליח להוציא 15 אש"ח על משכורות. לפי ההסכם, לנתבע מגיע 9,000 ₪, ולתובע 6,000 ₪. לטענת התובע יש סכום גדול מן העבר שעדיין חייבים לו! כיצד יגיעו לשלב בו הוא יקבל את משכורתו למפרע?
42. ברם, מכדי ספק לא יצאנו. טענות אלו, של "יותר סביר" או "פחות סביר", אינן מוחקות את האפשרות שטענת התובע נכונה.
43. בעניין זה אנו סבורים כי יש להכריע על סמך הודאת בעל דין. בדו"ח של היועץ נאמר במפורש כי התובע זכאי למשכורות רטרואקטיביות. מסמך זה היה גלוי לעין כל, ורק בעת התגלע ריב פקפק הנתבע בקביעה זו. מכיוון שהדו"ח הכתיב את המשך התנהלות העסק, היה על הנתבע למחות מיידי על כל חריגה שנראית לו בעייתית, מחאה חד משמעית וברורה.⁴
44. יש לדון שתיקה כעין זו כ"שתיקה כהודאה". התובע והנתבע, שניהם, קיבלו וקיימו עליהם הנחיה זו מעצם התנהלותם בהמשך על פיה. על כן טענת התובע מתקבלת. אם כך, התובע זכאי שיחושבו לו הסכום שנקט היועץ – 40 אש"ח – כחלק מהלוואת הבעלים שלו.
45. חשוב לחדד: איננו אומרים כי היועץ מוסמך להכריע בשאלה זו. אנו גם מתרשמים כי השאלה לא הגיעה לפתחו כשאלה, אלא כקביעה. אך זה אינו משנה את פרשנותנו של שתיקת הנתבע כהודאת בעל דין, שמקבל ומסכים לדרך החישוב.
46. **סיכום: יש לחשב העדר משכורות של התובע בשנת 2011 בסך 40 אש"ח כחלק מהשלמת הלוואת הבעלים של הנתבע.**

ג. כיצד יש לחשב את הסחורות שהכניס התובע?

47. כאמור, התובע הכניס לחנות סחורות, וזקף את נתינתן למרכול כנגד חובתו להכנסת הלוואת בעלים. התובע חישב את שווי הסחורות שהכניס בניכוי 10% תחת המחיר בו הוא נמכר במרכול. הנתבע טוען כי היה נכון לחשב את שווי הסחורה כפי שהייתה נקנית מסיטונאי, הווה אומר – בניכוי 25% ממחיר מכירתה במרכול. עלינו לברר מהו הסכום הנכון לקיזוז.

⁴ אמנם בפרוטוקול 2 עמוד 10 אמר הנתבע כי לא נראה לו שיש הכנסות המצדיקות קבלת משכורת כפי שהמליץ היועץ. לטענתו, התובע אמר שעוד יראו ויבואו חשבון. אך לא הייתה טענה על עצם הקיזוז למפרע, וטענה זו גם לא נשמעה עד עת התגלע ריב.

48. חנויות רוכשות סחורות מהשוק הסיטונאי, ומוכרות במכולת המקומית בסכום גבוה יותר. חלק מהסכום הגבוה נדרש לכסות את המעטפת המאפשרת את המכירה. חלק מהסכום נדרש עבור עבודת העובדים. וחלק נועד לרווח את החנות.
49. מהי הלוואת הבעלים? לכאורה חלק ניכר מעניינה הוא הכנסת כסף המאפשר את יצירת המעטפת הזאת.
50. אם התובע יכול להכניס סחורות בלבד, ולקזז אותן בסך הנמוך יותר ממה שהחנות מחשבת הכנסה של סיטונאי, הרי שהוא מנצל את המעטפת שיוצר הנתבע כדי שהסחורה שלו תהיה שווה יותר. כלומר, יטען התובע: שווה כסף כסף. אם אתה מוכר את הארגז ב-36 ₪, מדוע שלא נאמר שהכנסתי 36 ₪? התשובה לכך היא: מכיוון שהיכולת למכור את הארגז ב-36 ₪ מבוססת על המעטפת שיצר התובע על ידי הלוואת הבעלים והעבודה שלו! המחיר הגולמי של הארגז, לפני המעטפת הזו, היא המחיר הסיטונאי.
51. התובע חישב סך של 160,629 ₪, כאשר יש לקבל את הסכום לפי קיזוז של 25%, כדברי הנתבע, ולא 10%, כפי שאמר התובע שעשה בפועל.
52. אם נחשב את הדברים, יצא כך: התובע חישב ש-90% מהערך של מכירת החפצים שנתן עולה לסך 160,629 ₪. אם כך, ה-100% שהמרכול קיבל אחרי מכירת הסחורה הוא כ-178,480 ש"ח. אך כאמור היה עליו לחשב רק הכנסה של 75% מכך, כלומר, כ-133,858 ₪.⁵
53. כלומר: כנגד הלוואת הבעלים התובע הכניס 133,858 ₪ בסחורות, ועוד 40 אש"ח כנגד המשכורות שלא משך בשנת 2011.
54. סיכום: יש לחשב שהתובע הכניס 173,858 ₪ בהלוואת בעלים. לפיכך הוא חייב לעסק 26,142 ₪ להשלים את הלוואת הבעלים שהתחייב אליה.

ד. האם יש לחשב את המשכורות לפי הוצאת העסק או לפי הסך שכל צד קיבל?

55. בדרך כלל, ברוב העסקים, הסכם אודות תלוש משכורת, כולל את ההנחה שהסכום המוסכם מתייחס לברוטו הרשום בתלוש, ואין זה עניינו של השכיר כמה הוציא העסק. אם העסק מקבל החזר, או נאלץ להוציא יותר, כדי שבתלוש יירשם סכום זה, זו אחריות מלאה של המעסיק לדאוג לכך. המעסיק אינו יכול לטעון כנגד השכיר שנאלץ להוציא יותר

⁵ בכתבי הטענות נאמר כי יש לחשב 140 אש"ח. נדמה שהחשבון שנעשה שם מתייחס ל-160 אש"ח כ-125% ממחיר הקרן (ואזי 90% מה-125% הללו יוצא מעט יותר מ-139 אש"ח. אך לכאורה זו טעות. 160 אש"ח הם הסכום אחרי הניכוי של 10%.

המספרים שכתבנו הם בקירוב, מכיוון שבלאו הכי אחוזים אלו הם הערכה של הרווחים הפוטנציאליים (וההוצאות שהמרכול היה תיאורית נדרש להוציא עבור סחורה זו). דין פרוטה כדין מאה, אך אין דרך להגיע לשומא המדויקת בלאו הכי.

מכיוון שמדובר בשאלה חשבונאית, ולא עקרונית, הערות על חשבון זה יוגשו עד שבועיים אחרי הוצאת פסק הדין, ללא צורך בערעור, כפי שנאמר בפרק הסיכומים וההחלטות.

בכדי להוציא את התלוש, ומנגד השכיר אינו יכול לטעון שהמעסיק מצא דרך לקבל החזרים על תלוש המשכורת שלו. ההוצאות והמאזן של החברה אינן עניינו של השכיר, לאף כיוון.

56. המקרה שלנו הפוך בדיוק. הסכמת הצדדים מראש הייתה שלא יהיו יחסי עובד-מעביד. אף אחד אינו זכאי לתלוש משכורת (אך אין מניעה להנפיק תלוש, במידה וזה רצון המושך). לצדדים יש רשות למשוך את משכורתם מתוך רווחי העסק, בהתאם לנוסחה המוסכמת. לפיכך, בהכרח המספר הרלוונטי הוא הוצאת העסק בפועל. אם מישהו מצליח למשוך יותר כסף בלי שהעסק מוציא יותר, זכה. אם מישהו מנפיק תלוש עבור עצמו, הסכום הרלוונטי לחשבון הוא הוצאת העסק ('עלות מעביד'), ולא הכסף שנכנס אליו בפועל לחשבון הבנק (שפעמים אינו מתבטא בצורה ברורה בנטו או בברוטו של התלוש).

57. אם כך, אנו מתבוננים על הוצאות העסק על הצדדים בלבד. כאשר אחד השותפים משך משכורת באופן שזיכה את העסק, יש לחשב את הוצאת העסק בלבד. וכאשר אחד הצדדים הוציא תלוש משכורת וגרם להוצאות נוספות של העסק, הוצאות אלו יחשבו הוצאה שהוציא מהעסק עבור עצמו.

58. נסכם את נקודות היסוד להתחשבות בין הצדדים בעניין המשכורת והשלמת הלוואת הבעלים:

א. הנתבע אינו זכאי לכסף נוסף מעבר למשכורתיו בשנת 2011.

ב. מבחינת החישוב עבור פסק הדין התובע הכניס סך של 180 אש"ח עבור הלוואת בעלים. חסרים כאן 20 אש"ח.

ג. משיכת כל צד מחושבת לפי הוצאת העסק בפועל על המשכורת (עלות מעביד). המשמעות היא שיש לנכות החזרים (או חסכון הוצאה, כפי שהוסבר), שכן העסק בסופו של דבר לא הוציא אותם.

59. נחשב את הסכומים עצמם:

ביחס לשנת 2011, כפי שהוסבר לעיל, הצדדים 'יישרו קו' בשנה זו, על פי עצת היועץ, ומבחינת החשבון שלנו קבלו סך זהה, כאשר התובע נותר חייב לעסק 28 אש"ח כנגד הלוואת הבעלים. למעט סכום זה, ניתן להתעלם מהכנסות שנה זו לצורך החשבון הכולל.

60. החל משנת 2012 ועד לסוף הפעילות העסקית במכולת הוציא העסק על הנתבע סך של 591,609 ₪. כאמור, אנו מנכים 25% מס חברות מכל הכנסה של כל אחד מהצדדים. לפיכך הסכום לחישוב הוא 75% מכך. הווה אומר: 443,706 ₪. בנוסף, הנתבע הודה כי הוא קיבל

- את כספי הקופה הקטנה, בסך 31,830 ₪, וביקש (בדיון 4 ובסיכומים) שסכום זה ייכלל בחשבון המשכורות.
61. באשר להכנסות התובע החל משנת 2012: כאמור, מכיוון שהוסכם על הצדדים שמישית המשכורות תעשה בכל דרך חוקית העומדת לרשותם, הכנסות התובע היו מגוונות:
- א. העסק רכש רכב עבור התובע בסך 169,370 ₪. אחרי קיזוז מס חברות בפועל העסק הוציא על הרכב 127,027 ₪, וזהו הסכום הנכון לחשב שקיבל התובע.
- ב. התובע משך 158 אש"ח כנגד חשבונות. גם הוצאה זו הוכרה כהוצאה של העסק, כך שהעסק בפועל הוציא עליו 118.5 אש"ח.
- ג. העסק פתח פק"מ אליו הוכנס כסף שיעמוד לפקודת התובע בסך 200 אש"ח.⁶
62. הנתבע טוען כי התובע ניצל 20,714 ₪ מכספי העסק להפעלת רכב המאזדה. התובע אינו מכחיש זאת, אלא שטוען שכסף זה הועבר לפק"מ שלו. מכיוון שהנתבע לא טען אחרת, טענת התובע מתקבלת.
63. בסך הכל עולה שהחל משנת 2012 קיבל התובע $200,000 + 118,500 + 127,027 = 445,527$ ₪. כאמור, לסכום זה יש להוסיף 26,142 ₪ הלוואת בעלים שמעולם לא שילם. אם כך, בפועל הסכום לאיזון הוא 471,669 ₪. לעומת הנתבע שקיבל $443,706 + 31,830 = 475,536$ ₪. הפער הוא בסך 3,867 ₪ לטובת הנתבע (כלומר, הנתבע קיבל יותר מהתובע בסכום זה). בכדי לאזן בין הצדדים, על הנתבע למסור לתובע מחצית מסכום הזה, העולה לסך 1,933.5 ₪.
64. **לסיכום פרק זה: בכדי לאזן בין משכורות הצדדים, על הנתבע לתת לתובע 1,933.5 ₪.**
- 2. עודף הקופה ביום מסירת העסק לרוכשים**
65. התובע טוען כי ביום העברת פעילות העסק לידי הרוכשים היו 2000 ₪ בקופת העסק. הוא לא הביא תימוכין ברורים לדבריו, כך שאנו מתייחסים לדבריו כטענת שמא.
66. הנתבע השיב על כך פעמיים: פעם אחת כי איננו זוכרים פעם אחרת כי אין זה סביר שיהיה כסף בקופה ביום העברת העסק.
67. מצד הלכות שבועות הרגילות, אין מקום לחייב פדיון שבועה כאשר התובע טוען שמא.
68. ברם, במקרה זה אין מדובר בהלכות שבועות הרגילות, אלא בטענה של שותף. השולחן ערוך פוסק (חשן משפט סימן צג סעיף א):

⁶ אף אחד מן הצדדים לא העיר שיש לקזז 25% אחוזים מהפק"מ. להבנתנו, הפק"מ אינו הוצאה מוכרת, ולכן אין לקזז. במידה ויש לאחד הצדדים השגה על כך, מדובר בטעות חשבונאית עליה ניתן להעיר לבית הדין ללא ערעור, כפי שנכתב מספר פעמים בפסק.

**"אלו נשבעים בטענת שמא: השותפים ... כל אחד מאלו נשבע מדבריהם
בנקיטת חפץ בטענת ספק שמא גזל חבירו במשא ומתן או שמא לא
דקדק בחשבון שביניהם".**

חז"ל נתנו לשותפים את הזכות לתבוע ולהשביע זה את זה גם על סמך חשד בלבד, וללא הודאות שבדרך כלל דרושה בכדי להשביע.

69. ברם, במידה וטוען השותף שאינו יודע, ואינו יכול להישבע על כך, הכלל הוא כמבואר בשולחן ערוך (שם סימן עה סעיף יד) שלא מחייבים אותו לשלם (לא אומרים שימתוך שאינו יכול להישבע משלם בשבועה שהיא מדרבנן⁷).

70. מנהג בתי הדין היום הוא לפדות את השבועות. כלומר: חלף חובת השבועה, משלם הנתבע אחוז מסוים מגובה השבועה שהיה אמור להישבע. בשבות יעקב (חלק ב' סימן קמה) פוסק שיש לפדות בערך שליש מסכום השבועה. הדברי מלכיאל מבאר שאין ללכת אחרי אומדן זה בעיניים עצומות, אלא יש לדיין לאמוד סכום מתאים, וז"ל (חלק ב' סימן קלג):

**"והנה מנהג הדיינים הזקנים לתת בעד שבועה ערך שליש מכפי הטענה.
ונראה שהמקור לזה הוא מהשבבות יעקב הנ"ל. אבל באמת לא דמי, דשם
איירי בלא שבועה וכו"ל. והנה מאז ניתנה עלי משא ההוראה אני נוהג
באופן כזה. דהנה בפשרה כזו יש שני דרכים. הדרך האחד לשום כמה
שווה השבועה לאיש זה, היינו כמה היה נותן כדי להיפטר ממנה. וזה
תלוי בערך האיש המחויב השבועה. ובערך השבועה אם לפי אומדנא
טענתו חזקה ויכול ליטע או לא. והדרך השני לפי העניין, כי לפעמים
ניכר שהוא דין מרומה והתביעה אין בה ממש או להיפוך שהנתבע כופר
בשקר"**

בהתאם לכך, נאמוד את ערך השבועה והעניין.

71. ביחס לשבועת השותפים מסביר הרמב"ם (שלוחין ושותפין ט, א):

**למה תקנו חכמים שבועה זו? מפני שאלו מורין לעצמן שכל מה שיקחו
מנכסי בעל המעות ראוי הוא להם מפני שנושאים ונותנים וטורחין, לפיכך
תקנו להם חכמים שחייבין שבועה בטענת ספק כדי שיעשו כל מעשיהן
בצדק ואמונה**

כלומר, השבועה איננה מבוססת על הצטברות ראייתית. היא נועדה להרתיע את השותף: דע לך שעליך לפעול באמונה, כי שותפך עשוי להשביע אותך על כך.

⁷ אמנם "קצות החושן" (שם ס"ק יא וסימן צב ס"ק ו) פוסק ביחס לשבועות דרבנן מסוימות שאם הנתבע אינו יכול להישבע אותם, ישלם. אך מדבריו נראה שאין הדברים אמורים על שבועת השותפים ושבועות דרבנן שאין דורשות חשד.

72. הדברי מלכיאל אומר שעל הדיין לאמוד שני דברים: יחס הטענות, ואופי השבועה.
73. מבחינת יחס הטענות: במקרה זה התובע טוען טענות שאין להן ביסוס משמעותי, כאמור. אף הנתבע אומר שאינו זוכר בהכרח, אך טענת התובע איננה נראית לו סבירה. גם לדיינים טענת התובע איננה נראית סבירה. אין ראיה לדברי התובע. טענתו מתבססת על כך שאין הפקדה בבנק מיום זה, אך בדפי החשבון ניתן למצוא הפקדות קרובות ליום זה. יתכן שהכסף היה ברשות הנתבע עד עת הזדמן לבנק ואז הפקידו. משכך, אין חשד ספציפי איתו מתמודד הנתבע. במצב עניינים זה, קשה להצדיק פדיון שבועה.
74. באופן כללי יותר ייתר ייאמר, שתיק זה מלא בחשדות שמקורם בחוסר אמון בין הצדדים. פתחנו באמירה שבאופן כללי לא הוכחה כוונה של אף צד לשלוח יד בשותפות. כאמור, מטרת שבועת השותפים היא לעודד את השותפים להתנהל כמה שיותר ביושר. לאור החשדות הרבות שעלו בתיק, שכאמור לרבים מהם אין בסיס ראייתי מוצק דיו, יתכן ושבועה הייתה מסייעת להשיב את האמון, אך פדיון השבועה לא יועיל לזה. אדרבה – הוא ידרבן את הצדדים לתבוע זה את זה על פרטי פרטים שהם יודעים שהצד השני אינו מסוגל לשחזר. פדיון שבועה ביחס לשבועת השותפים לא יעודד יושרה, אלא תעודד תביעות חסרות בסיס. זו מטרה הפוכה בדיוק ממטרת שבועת השותפים, ולכן אנו סבורים שאין ליישם פדיון שבועה ביחס לשבועה זו (ובוודאי שלא בהקשר כמו תיק דנן).
75. **לסיכום פרק זה: אין לחייב את הנתבע בכספי העודף שהתובע טוען שנמצאו בקופה ביום העברת הבעלות על העסק.**

3. קניות פרטיות שנעשו מן העסק

76. במשך תקופת הפעילות של העסק הוסכם שהצדדים יכולים לרכוש מוצרים מן המכולת במחיר העלות. בסופו של הליך יש לבוא חשבון על הקניות הללו.
77. **תביעת התובע:** רשום כי הנתבע רכש מוצרים בסך 6,171 ₪. ברם, רישום זה נעשה בניכוי 10% מהמחיר הרשום, כאשר התובע מודה כי יש לנכות 15% נוספים. אחרי ניכוי זה יוצא שהתובע רכש בסך 5142.5 ₪⁸. בכדי לאזן בין הצדדים, התובע תובע מהנתבע מחצית מסכום זה.
78. **תשובת הנתבע:** הנתבע טען שלוש טענות שונות: בפרוטוקול 5 (עמוד 10) הנתבע מודה לסכום זה, ובהמשך פרוטוקול זה אומר כי אין ויכוח על המספרים הללו. בפרוטוקול 4 עמוד 4 טוען הנתבע כי הסכום הריאלי הוא 4628 ₪. בדיון 4 הוסבר שהכוונה היא אחרי ניכוי, כך שגם כאן לא ברור שהוויכוח גדול.

⁸ בכתב הטענות נרשם בטעות סך 5244, מכיוון שהורידו 15% מתוך הסכום של 6171, שהוא 90% מהקרן המקורית. זו טעות חשבונאית שתיקנו כאן.

בסיכומי התשובה שהגיש הנתבע, הוא מכחיש, וטוען שדאג לאיזון עוד לפני מכירת העסק.

79. **תביעה נגדית:** הנתבע טוען כי התובע רכש מוצרים בסך 19,402 ₪, וזאת אחרי ניכוי של 25%, כפי שקוזז מחשבונו של הנתבע. התובע אינו מכחיש. בכדי לאזן, הנתבע תובע את מחצית הסכום.

דין

80. אין לקבל את הדברים שבסיכומי התשובה של הנתבע. אחרי שהודה פעמיים כי היו רכישות שטרם קוזזו, ויש לקזז אותן בחשבון הנוכחי, אין לאפשר לו לחזור ולטעון שבעצם הסכום כבר חושב. טענה זו נדחית.

81. מהי משמעות הניכוי של 25%? כפי שהוסבר בסעיפים 55-58, הפער בין הסכום הסיטונאי לבין סכום מכירת מוצר מבוסס על התשתית שמספקת העבודה של השותפים והחנות. משמעות ההסכמה בהקשר שלנו היא ששני הצדדים ירכשו המוצרים לפי הסכום הגולמי שמוציא העסק על מוצר, ללא התחשבות בערך המוסף. לכן יש לחשב את המוצרים בניכוי 25%⁹.

82. הוסכם על הצדדים שכל אחד מן השותפים רשאי לרכוש ולרשום את הרכישה.

83. הנתבע הודה שרכש בסכום הקרוב ל-6000 ₪. מסתבר שהכוונה היא לסכום שמצאנו בחשבוניות, העומד על 6,170 ₪. אחרי ניכוי 25%, מדובר בסכום של 4,628 ₪. כאמור, אין לקבל את טענותיו שאחרי הודאה זו. הנתבע טוען כי התובע רכש בסך 19,402 ₪ אחרי ניכוי של 25%, והתובע אינו מכחיש את הסכום הזה. על התובע לשלם מחצית פער הסכומים בכדי לאזן בין הצדדים.

84. **לסיכום סעיף תביעה זה: בכדי לאזן בין הרכישות הפרטיות שרכשו הצדדים במשך תקופת השותפות, על התובע לשלם לנתבע סך 7,387 ש"ח.**

4. יתרות חשבון הבנק של העסק שהתובע לקח לעצמו

85. **תביעת התובע:** התובע טוען כי בחשבון הבנק של העסק נותרו 30,500 ₪ אחרי הניכויים השונים שהיו צריכים לעשות. לטענתו, הנתבע לקח את הסכומים הללו לעצמו. בכדי לאזן בין הצדדים, התובע תובע שהנתבע ישלם 15,250 ₪ בגין סעיף זה.

⁹ נציין שאין טענה זו משפיעה על הדיון בסעיפים 55-58, שכן כל עוד הצדדים מסכימים מהם האחוזים על פיהם הם מחשבים, אין כל בעיה בכך.

86. **תשובת הנתבע:** הנתבע מודה שלקח את הסכום שנותר בחשבון הבנק, אך טוען כי בחשבון הבנק נותר מעט פחות מ-25 אש"ח. למעשה הוא מוכן שייזקף לחובתו מחצית סכום זה, בסך 12,500 ₪, בגין סעיף זה.

87. **דיון:** דפי חשבון הבנק מונחים בפנינו. בתאריך 23.4.17 ישנה העברה בסך 10 אש"ח מחשבון הבנק, ובתאריך 12.6.17 ישנה העברה נוספת בסך 15,243 ₪. אין העברות נוספות לחשבוננו של הנתבע. מכיוון שהנתונים מונחים לפנינו, אלו הסכומים שיש לחשב (סה"כ 25,243 ₪).

88. **לסיכום סעיף תביעה זה:** בכדי לאזן את חלוקת חשבון הבנק, על הנתבע להעביר לתובע 12,621.5 ₪.

5. הוצאות דלק ושימוש ברכב הליסינג

89. העסק שכר רכב במסגרת ליסינג. מטרת הליסינג, בראש ובראשונה, הייתה לשימוש העסק. ניתן לחלק את השימוש ברכב בפועל לשלוש תקופות:

התקופה הראשונה: מתחילת השימוש ברכב ועד הכנסת המנהל החלופי (להלן "המנהל החלופי"), היה הרכב בשימוש של הנתבע.

התקופה השנייה: כאשר המנהל החלופי הוכנס לתפקידו, ועד למכירת העסק, היה הרכב בשימוש של המנהל החלופי.

התקופה השלישית: החל מסגירת העסק ועד השבת הרכב, היה הרכב בשימוש של התובע.

90. **תביעת התובע,** אודות התקופה הראשונה: התובע תובע את השימוש שנעשה ברכב בתקופה הראשונה לצורכו הפרטי של הנתבע. לטענתו, הנתבע השתמש בדלק בסך 87,513 ₪. לפי חישובי התובע ניתן להעריך כי רק 20% משימוש זה היה עבור העסק, והיתר עבור צרכיו האישיים של הנתבע.

91. לאור זאת, טוען התובע כי יש לחייב את הנתבע בסך 35,000 ₪ (מחצית מ-80% מתוך 87,513 ₪) בכדי לאזן בין הוצאות העסק עבור הצדדים.

92. יש להוסיף כי התובע טוען שהנתבע מודה כי השתמש ברכב אחרי סגירת העסק בסך 3,700 ₪, כך שעל מחצית מסכום זה אין ויכוח.

93. **תשובת הנתבע:** הנתבע טוען מספר דברים כנגד כך:

א. הרכב נרכש בכדי לסייע לעסק. חלק מהסיוע לעסק הוא הקלה על נסיעותיו של המנהל. על כן הנסיעות לביתו וחזור (כולל כביש 6 והדלק שנדרש לנסיעות הארוכות)

הגיעו לנתבע מתוך העסק. כראיה לכך מצביע הנתבע על עדותו של המנהל החלופי, שהעיד שכאשר הוא ניהל את העסק, היה ברור שהנסיעות לביתו שבדרום היו על חשבון העסק, על ידי השימוש ברכב.

ב. הנתבע טוען שכאשר נסע נסיעות פרטיות באותה עת, הוא דאג למלא את מיכל הדלק על חשבוננו האישי.

ג. גם אם הטענות הקודמות לא יתקבלו, טוען הנתבע כי אין לתובע ראייה שהשימוש לצורך העסק היה רק ב-20%. לטענתו, על הנתבע מוטלת הראייה שהשימוש לצורך העסק לא היה באחוזים גבוהים בהרבה.

94. **תביעה נגדית:** אודות התקופה השלישית: אחרי מכירת העסק, הרכב לא הושב לחברת הליסינג, אלא נשאר אצל התובע במשך מספר חודשים. העסק המשיך לשלם את מחיר הליסינג, ולטענת הנתבע התובע השתמש ברכב באותה עת. תשלומי הליסינג בתקופה זו עמדו ע"ס 25,307 ₪. בניכוי מס חברות (כפי שנקטנו במשך כל פסק הדין) הסכום יעמוד ע"ס 18,980 ₪. ברם, הנתבע מודה כי הרכב ישב אצלו בשבועות האחרונים של הליסינג לפני מכירתו, ועל כן הוא מודה בסכום של 5,891 ₪, שאחרי ניכוי מס החברות עומד על סך 4,418 ₪. הפער בין 18,980 ₪ לבין 4,418 ₪ הוא 14,562 ₪. בכדי לאזן בין הסכומים אותם קבלו הצדדים מן העסק, הנתבע תובע סך 7,281 ₪.

95. **תשובת התובע:** כנגד זאת, טוען הנתבע מספר טענות:

א. כשם שהנתבע השתמש ברכב לשימושו האישי במשך שנים, לאחר מכן התובע השתמש ברכב לתקופה קצרה. לא שייך לתבוע אותו על שימוש זה.

ב. מכיוון שמדובר בליסינג, התשלום היה יוצא מן החברה בכל מקרה, כך שהשימוש שלו לא העלה ולא הוריד מהסכום שהוציא העסק.

דיון

96. המנהל החלופי העיד בפנינו שהיה ברור מאליו שמנהל המכולת משתמש ברכב לנסיעות הארוכות לביתו. נוסף לכך שחלק מתנאי השכר הרגילים הם תשלום על נסיעות העובדים, וסכום זה איננו מחושב כחלק מן השכר. האם זהו הסכם השכר במקרה שלנו? מסתבר מאוד ש"מה מסר ראשון לשני? כל זכות שתבוא לידו". כלומר – מכך שהסכם עם המנהל הנכנס כלל את הנסיעות, מסתברים מאוד דברי הנתבע, שהנסיעות היו כלולות בהסכם עבודת המנהל. שהרי יש להניח שהמנהל החלופי נהנה מאותם תנאי העסקה כמו אלו של הנתבע, ואלו כוללים את העמדת הרכב של העסק לשימושו. אמנם יש כאן הטיה לטובת הנתבע, אך את הזכות הזו של השימוש ברכב קיבל הנתבע במסגרת תפקידו כמנהל

- המרכול, לא בכובעו כשותף. לכן הגיוני שזכות זו תהיה נוספת על מסגרת השותפות. על כן תביעת התובע בעניין זה נדחית.
97. באשר לתביעת הנתבע: התובע מודה כי הוא השתמש ברכב אחרי סגירתו. בשונה משימוש של הנתבע בתקופה בה ניהל את העסק, בתקופה זו לא הייתה אף הצדקה מצד העסק שהנתבע ישתמש ברכב. מצד שני, נראה שהתשלום לליסינג קרה בכל מקרה.
98. לכאורה על התובע לשלם על הרכב על סמך אחת משתי עילות תביעה:
א. מעין מזיק: בכך שהתרשל ולא סיים את התשלום לליסינג.
ב. תשלומי הנאה על השימוש ברכב.
99. את תשלומי הנזק אין להשית על אף אחד מהצדדים. הרושם שלנו הוא ששני הצדדים התרשלו בעניין זה במידה קרובה מספיק בכדי שיתחלקו בהוצאה מיותרת זו.
100. מצד שני, התובע השתמש ברכב, ולשימוש זה לא הייתה תועלת מבחינת העסק. על כן יש לחייבו בתשלומי הנאה.
101. כאמור לעיל, אין להשוות בין שימושו של הנתבע ברכב במשך זמן השותפות לבין שימוש זה של התובע. לנתבע הייתה זכות להשתמש ברכב עבור העסק, וממילא בזמנים שבין השימושים הרכב היה אצלו. מכיוון שלא הייתה הוצאה של העסק עבור השימושים הללו, אין לחייב את הנתבע על השימוש הזה. השימוש של הנתבע, לעומת זאת, נעשה במשך חודשים שלמים, ולצורך שימושו הפרטי בלבד, מבלי שלעסק תצמח תועלת כלשהי משימוש זה או מהחזקת הרכב. העסק שילם את דמי הליסינג כדי להחזיק את הרכב, עת שהשימוש היחיד היה של הנתבע. אמנם אין לחייב אותו במלוא דמי הליסינג, אך את מה שנהנה ממנו ודאי שצריך לשלם.
102. ליסינג זו שכירות הגבוהה במעט מהשכירות הרגילה, בין היתר בשל האחריות והטיפולים ובכדי שבסופו של הליך השכירות תהפך לרכישה. קשה לנו לעמוד היום על סכום שכירות מדויק לזמנים הללו. מכוח סמכותנו לדון בפשרה הקרובה לדין, אנו מטילים כ-2/3 מדמי הליסינג על התובע, בתורת שכירות, והשליש הנוסף יהיה על חשבון העסק (שהצדדים שותפים לתשלום ממנו).
103. בפועל מתוך תביעת הנתבע את הסכום 14,562 ₪ (הפער שנותר אחרי הפחתת מס חברות, כפי שהוסבר לכיל), אנו מטילים על הנתבע אחריות לתשלום סך 9,708 ₪. על הנתבע לשלם לתובע מחצית מסכום זה, הווה אומר: 4,854 ₪, בכדי לאזן בין הצדדים.
104. **לסיכום סעיף תביעה זה: בכדי לאזן את הוצאות רכב החברה בין הצדדים, על התובע להעביר לנתבע סך 4,854 ₪.**

6. ביטוח חיים שעשה הנתבע בכרטיס האשראי של השותפות

105. **תביעת התובע**: הנתבע עשה ביטוח חיים. התובע טוען שהתשלום נעשה מתוך קופת העסק, ללא הסכמת התובע.
106. התובע זיהה 44 חודשים בהם העסק שילם על ביטוח החיים, בסך 450 ₪ לחודש. כלומר: העסק הוציא על הנתבע 19,800 ₪. בכדי לאזן בין הוצאת העסק על הצדדים תובע התובע סך 9,900 ₪ מן הנתבע.
107. בנוסף, טוען התובע כי על הנתבע מוטלת חובת הראיה שהעסק לא הוציא סכומים נוספים על ביטוחיו.
108. **תשובת הנתבע**: הנתבע מודה שהעסק הוציא עבורו 19,800 ₪ עבור ביטוח חיים פרטי שלו. הוא מסכים שנכניס את מחצית הסכום הזה לחשבון הקיזוזים בין הצדדים. התובע מכחיש שהיו תשלומים נוספים של העסק עבור ביטוחים פרטיים שלו.

דין

109. אין בסיס לטענת התובע שמא ישנו סכום נוסף שמסתיר הנתבע. יתרה מזו, דפי החשבון נמצאים בפנינו. גם אנו וגם התובע לא זיהינו הוצאות נוספות על ביטוחים מעבר לסכום הזה. על כן יש לחייב את הנתבע בסכום שכולנו רואים בדפי החשבון, הווה אומר – 19,800 ₪. בכדי לאזן בין הצדדים, על הנתבע לשלם לתובע מחצית הסכום הזה.
110. נציין כי ניכר שטענת התובע נובעת מחוסר אמינות שגילה בהתנהלות הנתבע. בפרק 2 עסקנו בהרחבה בהשלכות שיש על חוסר אמינות שיש לשותף על שותפו ובסעד האפשרי לכך.
111. **לסיכום סעיף תביעה זה: בכדי לאזן את תשלום העסק על ביטוח החיים של הנתבע, על הנתבע להעביר לתובע סך 9,900 ₪.**

7. הוצאות פרטיות שעשה הנתבע בכרטיס האשראי של העסק

112. **תביעת התובע**: התובע טוען כי זיהה הוצאות בסך של 73,085 ₪ שנעשו על ידי הנתבע בכרטיס האשראי של העסק, שלטענת התובע היו הוצאות פרטיות של הנתבע.
113. דוגמא לכך הביא כאשר זיהה שהנתבע הוציא אלפי שקלים על רכישת ערכת קריוקי מחנות למכשירי מוזיקה. לטענתו, אין שום דרך להצדיק רכישה של מערכת קריוקי עבור המכולת.
114. בכדי לאזן בין הוצאות העסק עבור הצדדים, תובע התובע סך 34,042 ₪.

115. **תשובת הנתבע:** הנתבע מכחיש את הטענה לחלוטין. אדרבה, לטענתו, הדוגמא שהביא התובע מוכיחה שאין שחר לטענה שהוא ניצל את כרטיס האשראי לשימוש הפרטי. הא כיצד? העד, המנהל החלופי, סיפר שרכישת מערכת הקריוקי נועדה להוות חלק ממשכורתו. אם כך, על הדוגמא הקונקרטית האחת שהביא התובע יש עדות שההוצאה הייתה עבור העסק. ומכאן אתה למד שאין ראיה שאף שימוש בכרטיס האשראי של העסק נעשה לצורך שימוש הפרטי של הנתבע.

דיון

116. התובע לא הציג הסבר כיצד הגיע לסכום שנקב. על הדוגמא האחת שהביא, הביא הנתבע עד שהעיד שהוצאה זו הייתה לצורך העסק.

117. כפי שפורט בדיון אודות חלוקת המשכורות, הוסכם על הצדדים שהמשכורות יתקבלו באופנים שונים. גם ההסכם עם המנהל החלופי, שהעיד בפנינו ועדותו לא הוכחה על ידי אף צד, היא דוגמה לכך. לאור העדות ולאור ההתנהלות המשותפת של כל המעורבים בעניין, כיון שהתובע לא הצביע על הוצאה שאיננה לטובת העסק, אין מקום לטענתו.

118. טענת התובע בעניין זה נדחת.

119. **לסיכום סעיף תביעה זה:** טענת התובע בעניין השימוש בכרטיס האשראי של העסק לשימוש הפרטי של הנתבע נדחת.

8. כספי חובות של לקוחות שהנתבע לא גבה

120. **טענת התובע:** התובע טוען כי על פי התיעוד שהוא מצא, ישנם חובות של לקוחות רבים למרכול שהתובע התרשל בגבייתם, או שהחובות נגבו, אך לא דווח על כך. לטענתו חובות אלו עולים לסך כ-75 אש"ח שהמרכול היה צריך לגבות, או שגבה ולא דיווח.

121. התובע תובע מאחד משני פנים – על הצד שהנתבע מסתיר את הגבייה, עליו לגלות את הגבייה ולהתחלק בשווה. על הצד שהנתבע לא גבה, הרי שהתרשל בכך, ובחר להפסיד את התובע מחלקו בכסף זה. כך או כך, התובע טוען כי הנתבע הפסיד אותו סך של 37,500 ₪.

122. **תשובת הנתבע:** ראשית טוען הנתבע כי בכחו לטעון להד"מ, מכיוון שהתובע לא סיפק אף אסמכתא המוכיחה את טענתו.

123. הנתבע דוחה לחלוטין את הטענה שידו מעלה בכספים הללו. אין לתובע ראיה לכך, וזו המצאה שהוא בדה מליבו.

124. לגופם של דברים טוען הנתבע כי העסיק מזכירה שתגבה את החובות. פעמים רבות חובות הולכים לאיבוד, ויש להפעיל שיקול דעת אם ישנה הצדקה כלכלית לעסוק בגביית חובות, שטרחת גבייתם עולה על הרווח שבהם.

125. בנוסף מציין הנתבע כי חלק מן החובות הם חובות מתקופת הבעלים הקודם של המכולת. חובות אלה עוד יותר קשים לגבייה.

דין

126. לטענת התובע כי הנתבע מעל בכספים אין אסמכתא. הוא לא הביא לכך בדל ראיה.

127. באשר לחובות שלא נגבו, יש לפטור את הנתבע על סמך שתי טענות, שכל אחת מהן כוחה יפה לפוטרו כליל מתביעה זו.

128. ראשית: בכל עסק ישנם לקוחות שמתחמקים מלשלם את חובם. לצערנו הרב, כך היא דרכו של עולם. כל מנהל צריך להחליט מתי הוא אוסף, מתעקש ורודף לקוח, ומתי דבר זה פשוט אינו משתלם. נשווה בנפשנו: הנתבע העמיד טלפנית שתפנה ללקוחות על מנת לגבות את חובותיהם. האם רצון התובע שהטלפנית תמשיך לגבות את החובות בכל מחיר, גם אם שכרה יעלה על ההכנסה מן החובות?

129. מכיוון שזו התנהלות סבירה של מנהלים, הסמכות לקבל החלטה כזו בהכרח ניתנה לנתבע. כשם שמכוח אחריותו בכחו של הנתבע היה לקבוע מבצעים שונים, חרף הוויתור על תשלום מלא על המוצרים שבמבצע, כך יפה כחו להחליט מתי לדרוש תשלומים בכל מחיר, ומתי נכון הוא לוותר על אכיפה זו. שיקול דעת זה הוא בהכרח במנדט של המנהל, ובענייננו – הנתבע.

130. הנתונים שבידינו אינם מספיקים להגיע להכרעה מוחלטת אם החלטתו של הנתבע לא להמשיך לנסות לגבות את החובות הללו היא רשלנות, או הכרה בכך שאין כדאיות כלכלית להשקיע בגבייתם. ככל והתובע לא סיפק ראיות שהייתה בכך רשלנות, המוציא מחברו עליו הראיה, ודין טענה זו להידחות.

שנית: לו יהי כדברי התובע. נניח שהנתבע לא עמל כראוי בגביית החובות. מצד שני, איש לא מחל על החובות הללו. אם נכוחים דברי התובע, הרי שהוא עדיין יכול לתובעם. הנתבע אינו מונע את גביית החובות הללו. אם התובע סבור שהעיסוק בגביית החובות משתלם, זכותו לעסוק בגבייה זו. את הסכום נכון שיתבע מן הלקוחות, לא מן הנתבע.

131. **לסיכום סעיף תביעה זה: אין לחייב את הנתבע על החובות שלא גבה. זכותו להחליט איזה חוב משתלם לגבות ואיזה עדיף להניח, וזכותו של התובע לעמול ולגבות את החובות הללו, אם הוא סבור שמשתלם לעשות זאת.**

9. נזק שנגרם לתובע בגין דרך המכירה של העסק

132. **טענת התובע:** התובע טוען כי הנתבע הציג מצג שווה אודות מצבו המשפחתי. הנתבע סיפר לתובע כי ככל הנראה דרכם לגירושין. במסגרת הגירושין צפויה אשתו לדרוש לקבל

מחצית מכל נכסיו, כולל העסק, הרשום לחלוטין בבעלותו של הנתבע. לאור זאת, נוצרה חשיבות ראשונה במעלתה למכור את העסק בהקדם האפשרי.

133. לאור זאת, התובע תובע 350 אש"ח. בסכום זה כלולים שני דברים מרכזיים :

200 אש"ח שמשפחתו של התובע לקחו מן התובע כמעין קנס על מכירת העסק.

150 אש"ח פגיעות נוספות שנוצרו בשל לחץ המכירה, והליך הבוררות הכושל שנמשך בעקבותיו. בזאת כולל התובע גם את הפגיעה בבריאותו, הפיזית והנפשית.

134. **תשובת הנתבע** : ביחס ללקיחת הכסף על ידי משפחת התובע, הנתבע טוען מספר טענות :

א. מעולם לא הוצגה ראיה שמשפחת התובע לקחה כספים.

ב. מעולם לא הוכח קשר של משפחת התובע לעסק, כזה המצדיק שבני המשפחה יראו עצמם נפגעים ממכירתו.

ג. אם יוכיחו בני משפחת התובע על קשר שלהם לעסק, ויראו שהנתבע פגע בהם, הוא יבוא עמם חשבון. מעולם לא נוצר קשר ישיר בין החלטתם לקחת כסף מן התובע לבין הטענות כלפי הנתבע. ככל והתנהלותם איננה ישרה וחוקית, התובע מוזמן לתבוע אותם על כך. הנתבע אומר שאין סיבה שהוא ישלם על התנהלות פושעת של בני משפחת התובע.

ד. לגופם של דברים : סיפור הגירושין מעולם לא פוברק. הוא היה אמיתי. לטענת הנתבע, הם אכן היו במשבר, וכבר הגיעו לשלב של הסכם ממון המאיים עליהם. ברוך ה', הנישואין שרדו, וכעת נראה שממשיכים על מי מנוחות. ברם, חרב הסכם הממון עדיין מרחפת על המשפחה. וככל שחלילה יהיו גירושין, הסכם הממון מתחשב בזכותה למחצית שלמה של העסק.

ה. גם אם התובע יכול להוכיח נזקים, הנתבע טוען כי סיפר את האמת במשך כל הדרך, ואין מקום לתבעו על מה שנגרם מחמת הנסיבות הקשות שהיה בהן.

ו. עוד טוען הנתבע כי העסק נמכר במיליונים. קשה מאוד מאוד לטעון שהמכירה הייתה במחיר הפסד. על כך טוען התובע כי רק הוא הציל את המצב והצליח לדחוף למכירה במחיר טוב. הנתבע מכחיש זאת, אך לענייננו טוען : נניח שהדברים נכונים, ואכן התובע הציל את המכירה ודאג שהמחיר יהיה סביר וראוי. המשמעות היא שלא נגרם נזק. אם כך מהי התביעה?

ז. באשר לעצם הטענה, טוען הנתבע שאין לה שחר. לטענתו, מה שהאיץ את המכירה הוא מלחמת המחירים בין המרכול לבין המכולת הסמוכה שנפתחה. הקשר בין המכירה לבין עניין הגירושין היה קלוש ביותר. על כך מפנה הנתבע לעדותו של מר י',

שנמסרה בפנינו בדיון 6, בו אמר העד שהוא האיץ בצדדים למכור את המרכול בשל מלחמת המחירים, ואמר שסיבת המכירה אחת וברורה – מלחמת המחירים. אם כך, לא היה קשר בין המכירה לבין סיפור הגירושין, וכל הטענה נדחית.

135. באשר לטענות התובע על הליך הבוררות הכושל, הנזקים הבריאותיים וכו', טוען הנתבע שתי טענות: א. אלו נזקי גרמא רחוקה שההלכה איננה מחייבת עליהם. ב. גם אם היה מקום לחייב על נזקי גרמא, בנידון דידן התובע הזיק את עצמו. הוא אשר בחר והאיץ בצדדים להגיע לבוררות אצל חמיו (אבי הנתבע) במקום לעשות חשבון על מי מנוחות. הוא אשר פתח בחזית מלחמתית, מול הנתבע ומול המשפחה כולה, עת שהיה נכון יותר להתנהל בדרכי נעם. על כך יש לומר 'איהו דאזיק אנפשיה'. עליו להאשים את עצמו, ורק את עצמו, בכל הסאגה הזו.

דיון

136. באשר לתביעת 200 אש"ח שחולטו אצל משפחת התובע: מדובר במשהו שהתובע טוען ביחס למשפחתו. לא הובאו בפנינו ראיות שהדברים אירעו. לא הובאו בפנינו ראיות מספיקות להשית את האשמה לנזק זה על הנתבע. בלית ראיות, לא על עצם הנזק ולא על הקשר בינו ובין הנתבע, תביעת התובע בעניין זה נדחית.

137. באשר לתביעות על הליך הבוררות הכושל, הנזקים הבריאותיים שהתובע סבל וסובל מהם, וכו': גם כאן טענות הנתבע מתקבלות. הן התובע והן הנתבע נתנו רושם שברגע מכירת העסק מיד נפתחה חזית מלחמתית, במקום ניסיון לראות היכן הדברים עומדים וכיצד נכון לאזן בין הסכומים השונים בזמנים השונים. איננו רואים הצדקה לבחירה ללכת בדרך זו. בוודאי שאין מקום לחייב על גרמא שהתובע היה יכול להימנע ממנה בקלות רבה.

138. באשר לסיבת מכירת המרכול: בדיון 6 העידו העדים בפנינו שהייתה מלחמת מחירים בין מרכולים, והם חשבו שנכון למכור את המרכול מסיבה זו. התובע טוען כי לענייני שלום הבית בביתו של הנתבע גם היה חלק בדחיפת העניין. כך או כך, ואפילו אם הנתבע דחף את המכירה על ידי העצמת המצב בביתו, כל הפרטים בחלק זה של התביעה לא הוכחו, ולכל היותר מדובר בגרמא רחוקה שאין לחייב עליה.

139. **לסיכום סעיף תביעה זה: הנתבע פטור לחלוטין משיפוי על כל הנזקים שנוצרו לתובע מחמת דרך המכירה וההתנהלות שהייתה קשורה בה.**

10. התחייבותו של הנתבע ביחס לעסק בעת הליך הגירושין

140. **תביעה נגדית:** כאמור, הנתבע טוען כי הוא אכן עמד להתגרש, ונוצר חשש שבמסגרת הגירושין אשתו תדרוש את מחצית העסק, הרשום כולו תחת שמו של הנתבע. אמנם כולו רשום תחת שם הנתבע, אך מוסכם מצד האמת רק חצי של הנתבע, והמחצית השנייה של

- הנתבע. הנתבע ביקש מהתובע שיסייע לו להעביר את מחצית העסק של התובע, הרשום תחת שם הנתבע, לבעלות שונה, בכדי שלאשת הנתבע לא תהיה תביעה על מחצית זו. התובע סירב, בטענה שזה יראה חשוד מאוד שמחצית העסק פתאום עוברת לבעלות שונה.
141. הנתבע טוען כי בפועל דרשה אשתו בעלות על מחצית מהעסק, דבר שלא בא בחשבון. במסגרת מכירת העסק, הוסכם שהנתבע יפדה את תביעתה במחצית מסך המכירה שנעשתה בגלוי, דהיינו מחצית מ-700 אש"ח.
142. הנתבע טוען שאילו היה התובע מחזיק במחצית העסק שלו, אשת הנתבע הייתה תובעת ממנו רק מחצית הסכום. על כן הוא תובע את החצי השני מן התובע.
143. כלומר, במידה והסכם הממון בין הנתבע ובין אשתו יצא לפועל, הוא ישלם לאשתו 350 אש"ח, כאשר אילו הרישום היה נכון – היה עליו לשלם לה רק 175 אש"ח. על כן הוא תובע 175,000 ₪ מן התובע.
144. **תשובת התובע**: ראשית מצביע התובע על כך שכרגע שורר שלום בית בין הנתבע ואשתו, ומודה לקב"ה על כך. אם כך, הנתבע טרם ניזק מן העניין.
145. שנית, טוען התובע כי מצבו של העסק היה עגום למדי. עורך דין ורואה חשבון שהיו רואים את מצב העסק לאשורו היו מתרשמים שהעסק היה שווה הרבה פחות מ-700 אש"ח באותה עת. הנתבע הזיק את עצמו בכך שלא הציג את הדברים בעת המשא ומתן.

דין

146. הצדדים הסכימו שהעסק יהיה בבעלות משותפת, חרף הרישום תחת שמו של הנתבע בלבד. אין מחלוקת שהרישום תחת שמו של הנתבע נועד בעיקר כדי להציל את העסק מהשלכות שהיו יכולות לנבוע מרישום תחת שמו של התובע.
147. למרות הרישום, הרווחים וההפסדים של העסק צריכים להיות משותפים לשניהם. אילו העסק היה נתבע, בתביעה נזקית, לדוגמא, על ידי צד שלישי, והיה מתחייב בסכום שלעסק לא היה באותה עת, ודאי שלא רק הנתבע היה נושא באחריות זו. חלק מן ההסכמה שהרישום יהיה על שם הנתבע כלל את ההבנה וההסכמה שלמרות הרישום באופן זה, הצדדים נושאים יחד בהוצאות (ורוחי) העסק.
148. המשמעות היא, שכשם שהצדדים הסכימו לרשום את העסק תחת שמו של הנתבע בכדי למנוע סיבוכים, כך עליהם לשאת יחד בתוצאות של היות העסק רשום תחת שמו של הנתבע. לא יתכן שהנתבע הסכים שהעסק יהיה רשום על שמו, ושמו בלבד, באופן שיגרום לו להוצאות שהתובע לא יהיה שותף להן. אמנם בזמן רישום העסק ההנחה הייתה שאין סיכון ברישום תחת שמו של הנתבע, אך תמיד ישנו סיכון כלשהו. ככל והנתבע לא פשע

בכך שהרישום תחת שמו יצר חובות נוספים, על הצדדים לשאת יחד באחריות הרישום באופן זה.

149. באשר לטענה שהיה נכון להציג לנושאים והנותנים בדבר את מצב העסק לאשורו, ודאי שטענה זו נדחית. כשם שמסתבר שהנתבע עשה בתבונה בכך שלא העביר את הבעלות על העסק לאחרים בעת המשא ומתן, בכדי לא להיתפס כמברח נכסים, שיקול דעתו של הנתבע שלא חשף את כל צדדי העסק לאנשים החיצוניים לעניין (לדוגמא – לצד של אשתו בעת ניהול המו"מ) נראה סביר. בסופו של דבר אנו יודעים שהצדדים קבלו הרבה יותר ממכירת העסק, דבר שלכאורה היה מסתכן מאוד אילו עיניים זרות היו נוברות בפרטי העסק. מסתבר שתשלום מחצית מהכסף הגלוי הייתה העסקה הטובה ביותר שהצדדים היו יכולים להשיג בנסיבות אלו.

150. ברם, כפי שאמר התובע, ברוך ה' נכון להיום שלום שורר בבית הנתבע, וכולנו תפילה שכך ימשיך לאורך ימים ושנים. במסגרת בוררות איננו יכולים לפסוק ביחס לנזק שאינו קיים לפנינו. במידה וחלילה חלילה האסון הזה יארע, הנתבע יהיה רשאי לתבוע את הנזק הנ"ל מן התובע.

151. **לסיכום סעיף תביעה זה: אנו תפילה ששלום ורעות ימשיכו לשרור בבית הנתבע. במידה וחלילה יקרה אחרת, לנתבע תעמוד הזכות לתבוע את הנזק הזה מן התובע, על פי דברינו לעיל.**

11. פעילות עסקיות של הנתבע אחרי סגירת העסק

152. **טענת התובע:** התובע טוען כי הנתבע משך לעצמו משכורת על חודש 4 ע"ס 12,555 ₪, למרות שהעסק נסגר והועבר בחודש 3. בנוסף, הנתבע הוציא לעצמו 8 תלושים, בסך 13,750 ₪ כל אחד, בכדי לקבל ביטוח לאומי ודמי אבטלה. לטענתו, המשמעות היא שחשבון הבנק נאלץ להוציא 18,974 ₪ לביטוח הלאומי.

153. עוד טוען התובע כי הנתבע זכה לסך 41,250 ₪ מן הביטוח הלאומי. התובע תובע מחצית מסכום זה.

154. **תשובת הנתבע:** הנתבע טוען כי אכן היו תלושים פיקטיביים, אך חשבון הבנק של העסק לא שילם אותם, אלא הנתבע עצמו. לכל היותר הסכום שיצא מחשבון הבנק של העסק הוא 1,500 ₪.

155. באשר למשכורת בסך 12,555 ₪, סכום זה כלול במשכורות שיש לחשב בין הצדדים.

דין

156. לגבי המשכורת בסך 12,555 ₪, סכום זה אכן מופיע בדפי החשבון של העסק, וכלול בחשבון שעשינו בין משכורות הצדדים לעיל, שם חייבנו את הנתבע לשלם לתובע את הסכום שחייבנו, ואין לשוב לעניין זה כעת.
157. באשר לכסף שטוען התובע שהעסק הוציא עבור הנתבע: התובע לא הציג שחשבון הבנק של העסק הוציא את הסכום הגדול של התלושים ושילם אותם לביטוח הלאומי, דבר שלכאורה היה ניכר בהוצאות חשבון הבנק. טענת התובע היא טענת ברי על הסכומים שנכתבו בתלושים, אך הוא לא הביא ראיה שסכומים אלו אכן נגבו מחשבון העסק. גם לא הוגשו ראיות שהסכומים ששולמו לביטוח לאומי יצאו מהעסק. עיוננו בדפי החשבון של העסק לא מצא את ההוצאות אותן התובע טוען. כאמור, מדובר בתקופה בה העסק לא היה פעיל, מעט מאוד כסף ומעט מאוד תנועות היו בחשבון. אילו היה תשלום שכזה, היינו מזהים אותו.
158. טענת הנתבע, שמדובר רק במחיר התשלום לביטוח הלאומי, בסך 1,500 ₪, מסתברת ומתקבלת. בהעדר סימוכין לטענת התובע, טענת הנתבע מתקבלת.
159. טענת "מודה במקצת" המחייבת את הנתבע שבועה חמורה, וממילא פדיון שבועה במחיר כספי, אין כאן. שכן הראינו שניכר מתוך דברי התובע שהוא אינו תובע בברי שכספים אלו הוצאו מהחשבון, שהרי דפי החשבון מונחים אף בפניו.
160. באשר לתביעה על כספי הביטוח הלאומי: הצדדים ביקשו שחלוקת רווחי העסק תחושב לא לפי מה שהצדדים מקבלים בנטו, אלא מה שיצא מהעסק. לדוגמא: אם הרכב שווה 169 אש"ח, אך העסק בפועל הוציא רק 130 אש"ח, הצדדים בקשו שהמספר לחישוב יהיה 130 אש"ח. וכן על זה הדרך, כפי שפורט לעיל.
161. אם כך, ככל והנתבע הוציא סכום של 500 ₪ מן העסק, אך לכיסו נכנס 13,000 ₪ (וכדו'), הסכום לחשבון האיזון בין הצדדים הוא הסכום שיצא מן העסק, הווה אומר: 500 ₪, ולא הסכום שנכנס לכיסו.
162. על כן העובדה שהנתבע קיבל כספים מהביטוח הלאומי איננה רלוונטית לתביעתו של התובע. השאלה היא כמה כסף יצא מן העסק, והתשובה לכך היא 1,500 ₪.
163. ליתר חידוד: ביטוח לאומי, כשמו כן הוא. הוא ביטוח. הנתבע בחר להוציא סכום מסוים מן העסק על ביטוח (לאור זאת שידע שבהמשך יתבע את הביטוח. אך זה אינו משנה את הדבר העקרוני). התובע מבקש להתייחס לכך כהשקעה של בית העסק, שהתבררה מאוחר יותר כרווחית. ולא היא: הנתבע ביטח את המצב בו הוא מובטל, וקיבל את כספי הביטוח. כספי הביטוח מגיעים לו באופן פרטי, ולא לעסק. על כן אין לתובע עילת תביעה עליהם.

164. כתבנו בתחילת דברינו שבמספר סעיפים יש ריח של חוסר ישרות, הגובל בגזל הרבים. התביעה שלפנינו עוסקת בשאלת האיזון בין התובע והנתבע, ולא בינם לבין צדדים שלישיים, על כן לא ביררנו את הנושא הזה עד תום. אך מהתנהלותו של הנתבע ניכר שעליו לעשות חשבון נפש ולבחון אם מעשיו היו קרובים לגזל הרבים.

165. **לסיכום סעיף תביעה זה: בכדי לאזן בין הרווחים שקבלו הצדדים מן העסק, על הנתבע לשלם לתובע 750 ש"ח.**

12. נזק שנגרם מכך שהנתבע משך את הלוואת הבעלים של הנתבע

166. **תביעה נגדית:** הנתבע טוען כי בעת שהיה צריך לסגור את הדוחות, רואה החשבון גילה גרעון של 200 אש"ח שלא הצליח לעמוד עליהם. הדוחות היו צריכים להיסגר, בצר לו מצא רואה החשבון פתרון – רישום שהנתבע משך את הלוואת הבעלים שלו.

167. הנתבע טוען כי הימנעות ממשיכת הלוואת בעלים יכול לאפשר הטבות אחרות בהמשך. לפי הערכתו, אילו היו נמנעים מרישום משיכת הלוואת בעלים, היה יכול לזכות בהטבה בסך 50,000 ₪. על כן הוא תובע את הסכום הזה מן התובע.

168. **תשובת התובע:** התובע טוען כי הוצאות והכנסות העסק נעשו בצורה שאיננה מסודרת, בלשון המעטה. חלק מהדברים בלבן, אחרים בשחור. ועוד כהנה וכהנה. אין זה פלא כי רואה החשבון מצא חורים וחריגות. אם הוא בחר למלא חור בעזרת דיווח על משיכת הלוואת בעלים, מאן לימא לן שחור זה נוצר דווקא בעקבות משיכותיו של התובע ולא בשל משיכות אחרות?

דיון

169. צודקים דברי התובע, שהנתבע לא הוכיח קשר הדוק דיו בין החוסר המדובר לבין משיכותיו של התובע בדווקא.

170. מעבר לכדי הצורך, יש לציין שגם אם היה הפסד של הטבות כלשהן, עדיין מדובר בגרמא רחוקה, פגיעה בפוטנציאל, שהוא עוד פחות מדבר הגורם לממון רגיל. ההטבות העשויות לנבוע מהימנעות ממשיכת הלוואת הבעלים היא פוטנציאלית בלבד, אין תמיד אפשרות לממש אותה. זה עניין מורכב. גם אילו היה התובע מושך ומדווח על משיכת הלוואת הבעלים של הנתבע באופן ישיר, היה קשה לחייב אותו על גרמא של פגיעה בפוטנציאל שמי יודע אם הוא בר מימוש. על כן אין מקום לתביעה זו.

171. **לסיכום סעיף תביעה זה: אין לחייב את התובע על טענת הנזקים שטוען הנתבע שנוצרו בעקבות דיווח רואה החשבון על משיכת הלוואת הבעלים של הנתבע.**

13. כספי המכירה והנאמנות

172. המרכול נמכר ב- 2.7 מליון ₪. סכום זה מורכב משלושה חלקים:
- א. 700,000 ₪ : שולמו במסגרת המכירה וכפוף לחוזה.
- ב. 800,000 ₪ : נמסרו 40 המחאות ע"ס 20,000 ₪ כל אחת. הוסכם שכאשר יגיע זמן הגביה של כל המחאה יפדו את המחאה תמורת כסף מזומן. כספים אלו נוהלו ונגבו על ידי הנתבע עד תחילת הבוררות בין הצדדים. כאשר התחילה הבוררות אצל נתבע 2, עברו הכספים בנאמנות לידי נתבע 2.
- ג. החלק השלישי, על סך 1,200,000 ₪ נגבה וחולק על ידי התובע.
173. כאמור לעיל, במסגרת פסק הדין החלקי והערעור עליו, שילם נתבע 2 לתובע את הכסף שהיה ברשותו באותה עת.
174. **טענת התובע**: התובע טוען כי מתוך חלוקת כספי פדיון הציקים, שהיו בסמכות הנתבע, חסרים 160 אש"ח שהנתבע היה אמור להעביר אליו (עוד טוען התובע כי נתבע 2 חייב לו 1,067 ₪, בתביעה זו נדון בפרק הבא).
175. **תשובת הנתבע**: בדיון 3 (עמוד 8 שורות 18-20) הודה ב"כ הנתבע כי המחאות נמצאות בידי. בדיון 4 (עמוד 2 שורות 19-22) הודה הנתבע כי הציקים נפדו ונמצאים אצלו. המשמעות מבחינתנו היא שהנתבע הודה שכסף זה אצלו וטרם חולק.
176. **תביעה נגדית**: הנתבע היה זכאי למחצית הסכום השלישי, 1.2 מיליון ₪, דהיינו 600 אש"ח. לטענתו, הוא קיבל שני תשלומים מתוך סכום זה – 370,000 ₪, ו- 181,840 ₪. לטענתו, חסרים 48,160 ₪.
177. **תשובת התובע**: לגבי 30 אש"ח שירדו בפעימה הראשונה: לטענת התובע אלו עמלות שהצדדים הסכימו שיקוזזו. לטענתו, הוסכם על הפחתת עמלה של 5% מהסכום של 1.2 מיליון ₪, העולה לסך 60 אש"ח. אם כך, מראש הסכום שהיה צריך להעביר לנתבע הוא 570 אש"ח, ולא 600 אש"ח. כראיה לכך הוא מצביע על כך שאכן הפחית 30 אש"ח כאשר שילם 370 מתוך 400 אש"ח אותם היה אמור למסור לנתבע. הנתבע לא העיר על כך באותה עת, מה שמוכיח שהיה מודע לעמלות שיחסרו מכספי החלוקה.
178. לגבי 15 אש"ח נוספים, טען התובע שבעת התגלע ריב, אמר לרוכשים שיעבירו את הסכום הזה ישירות לנתבע. בדיון 5 (עמוד 14 שורות 28-31) בית הדין העיר לתובע שהוא מעולם לא הסביר את החוסר של מספר אלפי שקלים נוספים החסרים כאן.

179. **הנתבע** מכחיש את טענות התובע. לטענתו הוא מעולם לא הסכים שיהיה קיזוז של עמלות. לגבי ה-15 אש"ח הנוספים, לטענתו הייתה זו אחריות התובע להעביר את הסכום הזה, הרוכשים לא שילמו לנתבע את הסכום. לכן לטענת הנתבע יש לחייב את התובע לשלם את הסכום הזה.

דין:

180. לאור הודאת הנתבע, יש להוסיף 160 אש"ח לחשבון הקיזוז בין הצדדים.
181. באשר לתביעת הנתבע: אחריותו של התובע הייתה להעביר את ה-18,160 שח החסרים בפעימה השנייה. התובע לא הצליח להסביר סכום של כ-3,000 שח. בנוסף, לא הייתה לו זכות להחליט שהרוכשים יעבירו את ה-15 אש"ח ישירות לנתבע, כל עוד הוא לא קיבל את הסכמת הנתבע לכך. על כן הוא נותר חייב בסכום זה.
182. באשר ל-30 אש"ח שהתובע טוען שירדו כעמלות: הצדדים הודו שחלוקת הכספים נעשתה בהרבה דרכים מורכבות, כך ששתיקת הנתבע כאשר קיבל 370 אש"ח אינה מהווה הודאה בכך שהייתה הסכמה על קיזוז עמלות. נזכיר שגם בפעימה השנייה חסר כסף בצורה שהתובע לא טרח להסביר באותה עת, ובפני בית הדין התפתל רצוא ושוב בנסיון להסביר את חוסרם.
183. התובע טוען כי הפחתת העמלה הוסכמה מראש. האם טענת הפחתת העמלה היא טענה סבירה? יש מספר סיבות להניח שכן: הנתבע הזכיר באחד הדיונים שבעת התשלום התובע הזכיר את עניין העמלות, ברם לא ברור מדבריו אם הסכים להפחתה זו, או שהתובע הודיע לו שכך נעשה, והנתבע שמר את זכות המחאה על כך להמשך. יתרה מזו, במידה והיו צריכים להשיג את הסכום הזה בדרכי מישרים, סביר שההפחתות בסכום הסופי היה אף גבוה מכך.
184. שיקול אחרון זה מניח שניתן להשוות בין הסכם על כסף נקי לבין הסכם על כסף שאינו. האם נכון להניח כך? מעבר לשאלת החוק ועשה טוב, יש לבאר את היתרון והחסרון של קבלת כסף נקי ושאינו.
185. מצד אחד, הכסף הנקי עובר דרך מיסוי ועמלות, מה שאינו קורה בכסף שאינו. מאידך, בעזרת תשלומים אלו נקנה שקט נפשי. קבלת כסף שאינו נקי חושפת את המקבל לתביעות שונות. היתרון הוא קבלת סכום כסף מירבי. על כן אין זה נכון להשוות את ההפחתות של כסף נקי וכסף שאינו נקי.
186. לאור זאת, יש מקום לנתבע לטעון שהסכמתו שהעסקה תעשה בכסף שאינו נקי מניחה את היתרון שיש בקבלת הכסף במלואו, ככל ולא נאמר אחרת מפורשות.

187. אילו התובע היה מודה שהיה חייב 600 אש"ח, ולאחר מכן היה טוען טענת קיזוז שלא הכרנו קודם, טענתו לא הייתה מתקבלת, שכן הייתה חזקת חיוב. אך במקרה זה, טוען התובע כי מראש הייתה הסכמה שישלם סכום מופחת. כאמור, יש רגליים לטענה זו, אך אין בה די בכדי לקבל את דבריו בלא ראיה, כאשר מנגד עומדת כמעט-ודאות של חוב מוסכם (כלומר, לצדדים היה ברור שהוא יעביר 600 אש"ח, וקיזוז העמלה זו טענה חדשה ביחס לזה).

188. כאמור, ישנו סכום של 18,160 ₪ את חסרונם התובע לא הסביר. מתוך כך שהודה במקצת בסכום זה, יש להטיל עליו שבועה דאורייתא שההפחתה בסך 30 אש"ח הוסכמה על הצדדים מראש¹⁰. כפי שכבר הערנו לעיל, אין באפשרותנו להשביע, אלא מפשרים על השבועה בממון. מכיוון שהתובע טוען טענה בלתי מוכחת נגד חוב כמעט-ברור (כאמור), אנו אומדים את פדיון השבועה בהפחתת שליש. כלומר – בסעיף זה התובע יתחייב בסך 18,160 ₪, ועוד 20 אש"ח פדיון שבועה. סך הכל 38,160 ₪.

189. מנגד, כאמור, הנתבע מודה כי הוא חייב 160 אש"ח בסעיף תביעה זה.

190. **לסיכום: בכדי לסיים את חלוקת כספי המכירה בין הצדדים, הנתבע חייב לתובע 121,840 ₪.**

14. הסכומים שהועברו מנתבע 2 לתובע

191. בפסק הדין שניתן אחרי הערעור, הוטל על נתבע 2 לשלם את כספי הנאמנות לתובע. נכתב שם כי הסכום שעליו למסור הוא 162,223 ₪.

192. ב-2/4/19 הגיע נתבע 2 והתובע למשרד בית הדין בכדי לבצע את ההעברה. ההעברה נעשתה בנוכחות מנהל בית הדין. נתבע 2 העביר לתובע סך 133,900 ₪ ו-7,572 \$.

193. **טענות התובע:** התובע טוען כי העסקה סוכמה בשקלים, ועל כן היה לנתבע 2 לשלם את הסכום בשקלים בלבד.

194. עוד טוען התובע כי סכום זה, אחרי המרתו לשקלים, עולה לסך 161,156 ₪, ועל כן חסרים 1,067 ₪ מהסכום שנפסק בערעור.

195. **תשובת נתבע 2:** נתבע 2 טוען שבכל חודש היו מגיעים הרוכשים ופודים את הצ'ק, פעמים בשקלים ופעמים בדולרים. בדרך כלל הוא היה ממחר מיד להמיר את הדולרים לשקלים,

¹⁰ יש מקום רב לדון בשאלה אם זו הודאה במקצת הרגילה, או שזו שבועת היסת, שכן הנתבע מודה שהוא מחזיק כנגדם סך 160 אש"ח, סכום גבוה בהרבה מהסכום הנתבע על ידו. לא מצאנו לנכון להעמיק בשאלה עיונית זו, מכיוון שבית הדין סבור שבמקרה זה, בו טענת הפטור איננה מבוססת דיה, נכון להטיל פדיון שבועה.

בכדי לוודא שאכן ניתן סכום מדויק (ואכן מספר פעמים דרש מהרוכשים שישלימו סכומים קטנים שחסרו בשל ההמרה), אך לא הייתה לו אחריות לבצע את ההמרה. אם בעת קבלת הכסף הסכום התאים לשער הדולר, עליו הוטלה אחריות השמירה וההעברה בלבד, ולא אחריות שימור השער.

דין

196. פסיקת הערעור איננה קובעת שסכום זה, בשקלים, היא חוב המוטל על נתבע 2. פסיקת הערעור קובעת כי על בית הדין לוודא שכספי החלוקה הנמצאים אצל נתבע 2, שככל הידוע לנו עמד על סכום זה, יועברו לתובע.

197. אחריותו של נתבע 2 הייתה להמיר את הצ'קים בצורה מהימנה, ולשמור את הכסף עבור הצדדים. לא הייתה הסכמה שהכסף יינתן בשקלים בלבד: אנו עדים לכך שהרבה דרכים היו להם לצדדים להעברת הכספים (ורק נזכיר את הפחתת העמלות שטען התובע בסעיף התביעה הקודם). הצדדים מסכימים (ובדיקה שעשינו מאששת את זה) שהחוסר נובע מכך ששער הדולר פחת. כאמור, לא הייתה לנתבע 2 אחריות לשמר את ערך הדולר.

198. **לסיכום: נתבע 2 פטור מכל תביעה, למעט מה שנפסק בפסק הדין החלקי, שהוא ערב לחובותיו של נתבע 1.**

15. הוצאות משפט

199. **טענות הנתבע:** הנתבע תובע שני סכומים במסגרת הוצאות המשפט: האחד: לטענתו, התובע היה יכול לגשת אליו ולברר את הסכומים על מי מנוחות. משבחר אחרת, הרי שהוא יצר את ההכרח להוציא את הוצאות המשפט, ואם כך נכון שהוצאות המשפט הללו יוטלו על התובע, ועל התובע בלבד. בגין סעיף זה תובע הנתבע 30 אש"ח.

200. בנוסף, באחד הדיונים, התובע התעכב מאוד, והנתבע ובית הדין, נאלצו להמתין עד בוש. בסופו של דבר הודיעו לנו כי הנתבע אינו מגיע, והדיון התבטל. על כך תובע הנתבע 3,000 ₪.

201. **תשובת התובע:** התובע טוען כי המזכירות הודיעו לו ולב"כ שהדיון מתקיים ברמת גן. הם הגיעו לשם, ללא יכולות להתחבר לאינטרנט, המתינו והמתינו עד שהבינו שהדיון לא מתקיים, ושבנו לביתם. התובע מאשים את המזכירות בחוסר הדיק אודות מקום הדיון.

דין

202. **באשר להוצאות המשפט הכלליות:** כפי שהזכרנו אי אלו פעמים, אנו מתרשמים שהתובע מיהר מדי לפתוח חזית מלחמתית מול הנתבע. הנתבע הודה בסכומים רבים, ואין סיבה להניח שלא היה מודה בהם אילו התובע היה פונה אליו בדרכי נעם.

203. מצד שני, אנו סבורים שאין בכך בכדי לחייב את התובע בהוצאות המשפט. זכותו של כל אדם לתבוע את אשר הוא טוען שמגיע לו. עלו בפנינו כמה וכמה שאלות הלכתיות-משפטיות שאינן פשוטות, ומחובתנו לדון בהן. נכון שהתובע היה פזיז. נכון שטוב ללכת בדרכי שלום מדרך של ניצוח. אך עדיין מותר לאדם לעמוד על זכויותיו לתבוע את כספו בבית הדין, גם אם בחירה זו פזיזה ואיננה חכמה.
204. באשר לדיון שהתבטל: מזכירת בית הדין, הגברת ציפי, הסבירה שהיא הזהירה את התובע וב"כ מראש שמיקום הדיון אינו סגור. אנו סבורים כי דרכים רבות עמדו בפני התובע וב"כ לברר היכן מקום הדיון. גם אם הגיעו לרמת גן, תוך עשרים דקות היו יכולים להגיע למקום הדיון בפתח תקווה. איננו מבינים מדוע לא שמעו לקולה של המזכירה שהתריעה על כך, מדוע לא מצאו דרך לפתוח את הדוא"ל שנשלח אליהם, ולמצער לשלוח הודעה לנתבע ולשאול היכן הוא. בהתחשב בכך שהתובע וב"כ ידעו שבית הדין והנתבע יושבים עד שעת לילה מאוחרת וממתנינים להם, אנו רואים בהתנהלות זו התנהלות פושעת, ולכן על התובע לשלם לנתבע את הפסדיו.
205. כפי שמצויין בדף האגרות של בית הדין, על ביטול דיון ב-24 שעות שלפני הדיון ישנה אגרה בסך 1,000 ₪, אותה על התובע לשלם לבית הדין.
206. **לסיכום סעיף תביעה זה:** כל צד יישא באגרה שמזכירות בית הדין הטילה עליו בגין תביעתו. התובע ישלם לנתבע 3,000 ₪ על היעדרו מהדיון. כל צד ישא בעצמו ביתר ההוצאות.

ג. סיכום הסעיפים השונים:

- א. בכדי לאזן בין משכורות הצדדים והשלמת הלוואות הבעלים, הנתבע חייב 1,933.5 ₪.
- ב. אין לחייב את הנתבע על כספי העודף שהתובע טוען שנמצאו בקופה ביום העברת הבעלות על העסק.
- ג. בכדי לאזן בין הרכישות הפרטיות שרכשו הצדדים במשך תקופת השותפות, התובע חייב לנתבע 7,387 ש"ח.
- ד. בכדי לאזן את חלוקת חשבון הבנק בין הצדדים, הנתבע חייב לתובע 12,621.5 ₪.
- ה. בכדי לאזן את הוצאות רכב החברה בין הצדדים, התובע חייב לנתבע 4,854 ₪.
- ו. בשל ביטוח החיים שעשה הנתבע בכרטיס האשראי של השותפות, חייב הנתבע לתובע 9,900 ₪.
- ז. אין לחייב את הנתבע על חשדו של התובע שהנתבע השתמש בכרטיס האשראי של העסק לשימושים פרטיים נוספים.

- ח. אין לחייב את הנתבע בשל אי-גביית חובות של לקוחות.
- ט. אין לחייב את הנתבע על נזקים שהתובע תובע בגין דרך מכירת העסק.
- י. אין לחייב את התובע **במסגרת פסק זה**, וככל ונזק זה לא התממש, על הגדרת חלקו של התובע כבעלים מלא בהסכם הממון בינו הנתבע ובין אשתו.
- יא. בגין תשלום זכויות העובד של הנתבע שהוציא העסק אחרי סגירתו חייב הנתבע לתובע 750 ₪.
- יב. אין לחייב את התובע על כך שהנתבע ורואה החשבון נאלצו לרשום שהלוואת הבעלים של הנתבע נמשכה.
- יג. בכדי לסיים את חלוקת כספי המכירה בין הצדדים, הנתבע חייב לתובע 121,840 ₪.
- יד. אין לחייב את הצדדים בהוצאות משפט, למעט 3,000 ₪ שהתובע חייב לנתבע בגין העדרו מדיון ללא הודעה מוקדמת.
- טו. **סיכום סופי**: בכדי לאזן סופית בין הצדדים, ולסיים את כל מחלוקותיהם שהועלו במסגרת סגירת העסק ותביעה זו, על הנתבע לשלם לתובע 131,804 ₪.
- טז. מכיוון ומדובר בהרבה ניירת ונספחים, יתכן וישנן טעויות חשבוניות. טעויות חשבוניות ניתן להגיש למזכירות בית הדין תוך 14 יום מיום הוצאת פסק הדין.

ד. החלטות

207. הנתבע ישלם לתובע סך 131,804 ₪ תוך 60 יום מהתאריך הנקוב על פסק דין זה.
208. כל צד יישא באגרת בית הדין שלו.
209. הערות על טעויות חשבוניות ניתן להגיש תוך 14 יום מיום הוצאת פסק הדין, לתגובת הצד השני תוך שבוע ימים.
210. ניתן לערער על פסק דין זה תוך 30 יום מהמועד בו נשלח לצדדים.

פסק הדין ניתן היום, כ' בסיון תשפ"א, 31 במאי 2021
בזאת באנו על החתום

הרב בצלאל דניאל
דיין

הרב שלמה אישון, אב"ד

הרב דורון אלון
דיין